

Side 32-41

De jagter en trelleborg

Vækst slår små sprog ihjel

10

Humaniora-dekan: Vi bliver slagtet

16

Med Grundtvig på safari

26

Terapi for tabere

52

— DIPLOM I — KOMMUNIKATION

Styrk dit arbejde og din karriere med et enkelt kursus eller en hel diplomuddannelse i kommunikation. Kurserne er målrettet professionelle kommunikatører og journalister. Du er sikret de allerbedste undervisere, og med uddannelsen får du et stykke papir, som formelt løfter dit CV.

— LIGE NU KAN DU TILMELDE DIG: —

BRANDINGSTRATEGI & KAMPAGNER

Lær at arbejde strategisk med organisationens identitet, image, branding, design, storytelling og kampagner. Du får teori og begreber om image- og brandingprocesser, så du kan stå i spidsen for udvikling af en brandingstrategi.

København, start 10. november

Undervisere: Mie Femø Nielsen & Jesper Højberg

KOMMUNIKATIONS- & PR -STRATEGI

Kurset klæder dig på med strategi, teori og begreber til at arbejde professionelt med strategisk kommunikation i din virksomhed eller organisation. Du kommer også til at arbejde med din egen rådgiverrolle.

København, start 3. november

Undervisere: Mie Femø Nielsen & Jesper Højberg

KOMMUNIKATIONS- PLANLÆGNING

Kom i dybden med det vigtigste værktøj i den strategiske værktøjskasse: Kommunikationsplanen. Lær at planlægge strategisk kommunikation, som understøtter virksomhedens målsætninger og bliver trænet i at prioritere og måle din indsats.

København, start 16. marts

Underviser: Helle Petersen

SKAB VÆRDI MED DIN KOMMUNIKATION

Skab værdi ved at integrere dit kommunikationsarbejde med organisationens overordnede mål og eksekvere strategien effektivt. Lær at navigere i feltet mellem strategi og praksis og at sætte ind med dine kompetencer netop der, hvor det giver mening.

København, start 4. maj

Undervisere: Jesper Højberg & Mikkel Jørnvil Nielsen

Læs mere om kurserne på
dmjx.dk/kurser

DANMARKS MEDIE- OG
JOURNALISTHØJSKOLE

Ministerium for uforsvarlig detailstyring

Da Produktivitetskommissionen i december 2013 offentliggjorde sin delrapport om uddannelsessystemet med den bastante og enøjede kritik af de humanistiske uddannelser, blev det startskuddet til en veritabel kampagne mod humaniora, der nu igen skulle agere skydeskive i den offentlige debat om fejl og mangler i uddannelsessystemet og en alt for høj dimittendledighed. I kølvandet herpå fulgte forårets første rapport fra Kvalitetsudvalget med skræmmende tal om voldsom overproduktion af kandidater inden for bestemte uddannelsesretninger, en rapport, der forstærkede den negative offentlige og politiske diskurs om overflødige, ja faktisk ubrugelige, humanister.

Universitetsrektorerne hørte de politiske signaler og valgte en imødekomende linje. Man ville komme med et fælles udspil fra samtlige universiteter til en fagligt forsvarlig reduktion af optaget. Det er faktisk ikke så tit, vi har hørt universiteterne være enige om sådanne tiltag. Tendensen gennem de seneste årtier har snarere været konkurrence om studerende, taxametre og forskningsbevillinger.

For det er de økonomiske incitamentsstrukturer, som den herskende universitetspolitik har skabt.

Men nu var universiteterne altså parate til at indføre en model for dimensionering, der i hvert fald delvist og gradvist tog højde for fremskrivningerne om kandidatproduktion og beskæftigelse. Den melding blev vel modtaget fra politisk hold, og forventningen har været, at politikerne så ville holde sig fra den skævvridende og fagligt uforsvarlige detailstyring, der med fremdriftsreformen som det grelleste eksempel har præget uddannelsespolitikken i indeværende årtusind. En rimelig forventning, når posten som minister for de videregående uddannelser er besat med en politiker fra et parti, der profilerer sig som bannerfører for afbureaukratisering, regelsa-nering, armslængdeprincip, tillid og risikovillighed.

Men den forventning er nu eftertrykkeligt gjort til skamme. Ministeren har skåret

igennem. Har ikke kunnet vente på hverken universiteternes egen dimensioneringsmodel eller Kvalitetsudvalgets samlede rapport. Ministeren og regeringen som helhed har villet vise handlekraft. Desværre uden at have den nødvendige faglige ballast. Den model for dimensionering, der er lagt frem, kan få katastrofale følger for de faglige miljøer og langt større konsekvenser, end ministeren lagde op til ved offentliggørelsen. Regeringens dimensioneringsplan retter sig mod kandidatoptaget, hvilket betyder krav om en langt større reduktion på bacheloroportaget. Men den konsekvens fremgik ikke af fremlæggelsen. Man må dog gå ud fra, at ministeriet ikke kan være uvidende om det, og at det således er en ganske tilsigtet konsekvens. Det er måske det allermost forstemmende ved denne politisk bestemte dimensioneringsplan.

Argumentet for den politiske dimensionering er hensynet til de fremtidige kandidaters beskæftigelsesmuligheder i det private erhvervsliv. Det er jo som sådan prisværdigt nok. Men så giver det ingen mening, at det så udpræget er de humanistiske uddannelser, der rammes.

For det er blandt de humanistiske kandidater, at der gennem de seneste år har været langt den største stigning i beskæftigelsen i små og mellemstore virksomheder, herunder i eksporterhvervene. Især er det decideret absurd at gå efter sprogfag, når der i øvrigt er enighed om, at arbejdsmarkedet er globalt, og at det kræver gedigne færdigheder inden for flere fremmedsprog og solidt kendskab til andre kulturer, hvis danske virksomheder skal klare sig i den internationale konkurrence. Det er uforståeligt, samfundsskadeligt og erhvervsuvenligt, at vi nu igen skal være vidne til en fordomsfuld og bagudskuende kampagne mod humanistisk viden og dannelse. Drop dog den plan, før det går helt galt.

Ingrid Stage

Hovedbestyrelsen for Dansk Magisterforening

Ingrid Stage, formand

Peter Grods Hansen,
DM Offentlig

Anita Kildebæk Nielsen,
DM Offentlig

Anders Chr. Rasmussen,
DM Offentlig

Frederik Dehlholm, DM Privat

Camilla Gregersen, DM Privat

Bjarke Friborg, DM Privat

Leif Søndergaard,
DM Forskning & Videregående
Uddannelse

Olav Wedege Bertelsen,
DM Forskning & Videregående
Uddannelse

Thomas Vils Pedersen,
DM Forskning & Videregående
Uddannelse

Hans Beksgaard, DM Forskning
& Videregående Uddannelse

Erik Alstrup, DM Forskning &
Formidling

Inger Staahl Jensen, DM
Honorar- og timelønnede, del-
tidsansatte og arbejdssøgende

Hanne Götzsche, DM Pensionist

Charlotte Palludan,
Fagforeningslisten

Mette Thygesen,
DM Studerende

Hans Chr. Gørup Nilsen,
DM Studerende

Borgfund, business og humaniorabashing

Kirkegården er fuld af uundværlige mennesker, og det samme er direktørkontorerne i mange start-up-virksomheder. De succesfulde tror nogle gange, at de kan gå på vandet. Lige indtil kunderne udebliver, banken slår bremserne i, eller en vigtig samarbejdspartner svigter.

På en nylig konference om iværksætteri, omtalt her i bladet, gik fire fallerede storentreprenører i terapi for tabere. Deres erfaring var, at alle kan lære af en fiasko og komme stærkt igen, men at et oppustet ego altid vil stå i vejen for den sunde dømmekraft.

For børnenes og fædrelandets skyld drømmer vi alle om, at der blandt de nye start-up-virksomheder gemmer sig et nyt Novo-, Mærsk- eller Lego-eventyr. Men når den næste ulmende gigant ser dagens lys, kan det blive svært at rekruttere medarbejdere, der har de fornødne færdigheder inden for sprog og fremmede kulturer. Uddannelsesministerens dekret om dimensionering vil ramme humanistiske uddannelser på stribe. Ikke kun de helt små fag. Historie og dansk kommer ifølge KU's humanioradekan til at reducere studieoptaget kraftigt, og erhvervsøkonomi- og filosofiuddannelsen på CBS, der ellers kan fremvise næsten fuld beskæftigelse, skal reducere sit optag med hele 70 procent. Læs mere i bladet.

Skulle nogen i den sammenhæng have brug for at blive mindet om, at de humanister, som Sofie Carsten Nielsen kalder for cand.ubrøgelige, er med til at berige vores verden, så kunne de lægge vejen forbi Vallø ved Køge, lige der hvor motorvejen slår et smut. Her har to unge arkæologer gjort et sensationelt fund, resterne af en endnu udateret borgring. Det er foregået ved hjælp af avanceret måleudstyr, masser af øl i sene nattetimer og to typer af arkæologisk viden, der har arbejdet forbilledligt sammen. Hele verden følger med, og Magisterbladet bringer et udførligt tema om arbejdet ved Vallø Borgring.

Heller ikke Iver Gram kan gå på vandet, selv om han skaber både vækst og arbejdspladser. Månedens iværksætter er manden bag Sort Safari, der arrangerer ture ud i marsken og Vadehavet for at formidle naturens vidundere. Iver Grams sort sol-ture, østerssafarier og sælsafarier trækker hvert år mellem 45.000 og 65.000 gæster til marsken og indtægter for 100 millioner kroner til egnen.

FASTE RUBRIKKER

- 3 **LEDER** Ministerium for uforsvarlig detailstyring
- 14 **SIDEN SIDST**
- 30 **SIDEN SIDST**
- 43 **NYE BØGER**
- 46 **NYE BØGER**
- 47 **DEBAT**
- 50 **DM · MEDLEMSTILBUD**
- 56 **FAGLIGT FORUM**
- 59 **NYE BØGER**

60 **LEDIGE STILLINGER**

66 **MEDDELELSER**

Magisterbladet:
Peter Bangs Vej 30
2000 Frederiksberg
Telefon 38 15 66 00 (kl. 10-16)
Telefax 38 15 66 65
Internet: www.magisterbladet.dk
e-mail: magisterbladet@dm.dk

Al henvendelse vedr. abonnement og adresseændring: 38 15 66 00 og bed om medlemsafdelingen. Abonnement på Magisterbladet koster 225,50 kr. per kvartal.

Redaktion:
Pernille Siegumfeldt
(ansvarshavende)
psi@dm.dk

Lisbeth Ammitzbøll
la@dm.dk

Martin Ejlersten
me@dm.dk

Thomas Böttcher
tb@dm.dk

Sidse Rølle Jakobsen, sekretær
srj@dm.dk

Direkte telefon:
38 15 66 52

Annøner:
DG Media a/s
St. Kongensgade 72
1264 København K
Tlf. 70 27 11 55
Fax 70 27 11 56

Design og produktion:
Datagraf Communications
www.datagraf.dk

“Jeg vil meget gerne have et arbejde, hvor man gør noget godt for børn og unge. Især brænder jeg for de stille, indadvendte børn”

ARTIKLER

SPROGDØD

- 6 Dekan på krigsstien
- 8 Økonomisk mørkesyn truer Danmark
- 10 Vækst slår små sprog ihjel
- 16 Vi bliver slagtet

- 20 Psykisk arbejdsmiljø bliver centralt OK-tema
- 24 Skaf et job
- 26 Med Grundtvig på safari

- 32 Fælles vej til borgfund
- 42 Akademikerkampagnen på finansloven
- 45 Derfor skvatter du i bananskræller

- 48 Forsigtighedens pris er tårnhøj
- 49 Danske universiteter sækker bagud
- 52 Terapi for tabere

Forsidefoto: En museumsinspektør fra et stort lokalmuseum og en professor fra et universitet. Deres samarbejde førte til fundet af Vallø Borgring. Af Henrik Petit

Oplag: 47.200 eksemplarer

ISSN 0903-7349

Kontrolleret af

FMK

Kontrolleret oplag: 32.486
i perioden 1. 7. 2012-30. 6. 2013

Produktionsplan:

Nr. 10 2014
Udkommer: 7. november
Deadline debat: 27. oktober
Deadline annoncer: 29. oktober
Deadline kalender: 29. oktober

Nr. 11 2014
Udkommer: 5. december
Deadline debat: 24. november
Deadline annoncer: 26. november
Deadline kalender: 26. november

Nr. 1 2015
Udkommer: 16. januar
Deadline debat: 5. januar
Deadline annoncer: 7. januar
Deadline kalender: 7. januar

KU-dekan på krigsstien

Det er en “absurd overdrivelse”, at små sprogfag på Københavns Universitet skulle være truet på livet, siger undervisningsministeren. “Rabiat sludder”, svarer dekan Ulf Hedetofts tilbage.

Forsknings- og uddannelsesminister

Sofie Carsten Nielsen (R) er klar til at drøfte uhensigtsmæssigheder ved det indgreb, regeringen har iværksat for at mindske optaget på videregående uddannelser med høj arbejdsløshed.

Ministerens har dog på forhånd sagt, at der ikke vil blive rørt ved den samlede målsætning om at reducere antallet af studiepladser med 4.000, herunder 2.400 pladser på universiteterne.

Sofie Carsten Nielsen har også tilkendegivet, at hun ikke anerkender beskyldninger om, at modellen vil føre til et “blodbad” på humaniora.

Det er ellers netop tilfældet ifølge dekan ved humaniora på Københavns Universitet, Ulf Hedetoft, der mener, at modellen bevidst er lagt an som et opgør med humaniora:

“Man har valgt at “objektivisere” modellen på en måde, der rammer os rigtig, rigtig hårdt. Det tror jeg ikke er noget tilfælde, men det er jo en trossag”.

Dekan ved humaniora på Københavns Universitet, Ulf Hedetoft

“Det er sådan set kronen på værket i den humaniorabashing, der har været i gang i flere år, og som er blevet sat i kvantificerbare rammer i Produktivitetskommissionen og i Søndergaard-udvalget. Man har valgt at “objektivisere” modellen på en måde, der rammer os rigtig, rigtig hårdt. Det tror jeg ikke er noget tilfælde, men det er jo en trossag”.

Rent spin

Han peger eksempelvis på, at regeringen har valgt at gøre dimittendledigheden inden for en 10-årig periode til det afgørende parameter for dimensioneringen.

“Tag fx ingeniørerne. Det kan godt være, at de ikke har haft en stor dimittendarbejdsløshed så langt tilbage som 2002, men de har faktisk haft en “pæn” arbejdsløshed i flere år. De er gået fuldstændig fri. Pointen er, at det virker usystematisk og præget af politisk ønsketænkning. Hvis du eksempelvis tog de seneste 3-4 år og inden for det tidsrum anvendte ledighedsgraden, to år efter at kandidaterne dimitterede, ville du havne et andet sted, for der falder vores kurve dramatisk. Og det gælder for mange uddannelser”.

Ifølge Ulf Hedetoft vil indgrebet betyde, at humaniora på Københavns Universitet må reducere sit optag fra

2.400 studerende i dag til 1.200-1.300 studerende i 2017.

“Derfor er der også adskillige sprogfag, der må lukkes ned. Sådan er det bare. Og det er rent spin, når ministeren forsøger at bagatellisere konsekvensen”.

KU har som eksempel peget på, at sprogfaget tysk er truet, men det har ministeren afvist som en “absurd overdrivelse”, med henvisning til at universiteterne selv bestemmer, hvilke fag, der skal skæres, og at der for KU’s vedkommende kun skal skæres 15 studiepladser blandt sprogstudierne til næste år.

“Det er noget rabiat sludder, ministeren fyrer af. Tysk optog sidste år 15 studerende på kandidatdelen. I virkeligheden alt for få, og derfor har vi også boostet optaget de seneste år. Bacheloruddannelsen optager nu 65 studerende. Vi kan godt fastholde 15 eller flere på kandidatdelen, hvis vi til gengæld skærer proportionalt mere ned eller lukker andre steder. Så skal der måske ikke lukkes ti, men fx 15 små eller mindre sprogfag. Ellers må tysk bære sin andel, hvilket vil gøre det til et småfag med et bacheloroptag på 15 mod nu 65 studerende”, siger Ulf Hedetoft.

Det er ikke lykkedes at få en kommentar fra undervisningsministeren. <<

JOB I GRØNLAND

JOBMESSE

I Grønland har vi en storslået natur, flotte isfjelde, nordlys, hvaler, sæler, hundeslæder og meget mere. Derudover har vi også en masse spændende arbejdspladser, som vi gerne vil fortælle mere om. Kunne vi friste med et job i Grønland?

Kom og få en snak med flere grønlandske virksomheder på den grønlandske jobmesse 2014!

Messen er åben for alle interesserede:

Aarhus

Lørdag d. 22. november 2014 fra kl. 9-12
Radisson Blu Scandinavia Hotel, Margrethepladsen 1, 8000 Aarhus

København

Søndag d. 23. november 2014 fra kl. 9-12
Radisson Blu Scandinavia Hotel, Amagerboulevarden 70, 2300 København S

Program og foredrag

Under messen vil du have mulighed for at høre spændende oplæg.

Kl. 09.30

"Grønland – Er det noget for mig?"
v/Kim Falck-Petersen,
Kursusleder Grønlands Repræsentationen

Kl. 10.30

"Overenskomster og ansættelsesvilkår i Grønland" v/kontorchef André Guttesen

Kl. 11.15

"Råstofudviklingen i Grønland"
v/Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer Jens-Erik Kirkegaard

Deltagende virksomheder

- Air Greenland A/S
- Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked
- Departementet for Familie og Justitsvæsen
- Departementet for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling
- Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender
- Greenland Contractors
- Grønlands Arbejdsgiverforening
- Økonomi- og Personalestyrelsen
- Socialpædagogisk seminarium
- SIK, Arbejdsgiverforening
- Grønlands Maritime Skole
- Handelsskolen, Nuuk
- Nukissiorfiit
- Nuna Oil A/S
- Royal Arctic Line A/S
- Royal Greenland A/S
- Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse
- Tele Greenland A/S

Følg os på Facebook
"Den grønlandske jobmesse"

For yderligere information, skriv til:
jobmesse@nanoq.gl

ØKONOMISK MØRKESYN TRUER DANMARK

Stop den defensive økonomiske tænkning – I har sagtens råd til jeres velfærdsstat, fastslår den svenske økonomihistoriker Daniel Ankarloo i ny rapport. Han kritiserer Velfærdskommissionens krav om effektiviseringer.

Der er råd til at udvikle den danske velfærd, konkluderer svensk økonomihistoriker.

Dansk uddannelses-, social- og beskæftigelsespolitik er præget af angst. Angst for fremtiden og udvikling, der ikke vil kunne bære den velfærdsstat, vi har bygget op. Derfor forsøger vi hele tiden at stramme bæltet med effektiviseringer og besparelser – til skade for udvikling, kvalitet og trivsel i den offentlige sektor og dermed for hele samfundet.

Sådan lyder vurderingen fra den svenske lektor ved universitetet Malmö Högskola Daniel Ankarloo. I en ny rapport sammenligner

han den politiske diskurs i Danmark med det, Sverige allerede har været igennem.

“I Danmark har man den debat, som man førte i Sverige for 10-15 år siden. Jeg kalder det finanspolitisk anoreksi. Man forsøger at slanke sig i en grad, som ikke er sundt. Det bliver et socialt problem, fordi arbejdsløsheden er større end nødvendigt, og presset på bemanning og arbejdstempo i de offentlige institutioner går ud over både kvaliteten i ydelserne og arbejdsmiljøet”, siger Ankarloo.

Men sådan behøver det ifølge den svenske lektor ikke at være. Finansieringen af den danske velfærdsstat er slet ikke så truet, som mange går og tror. Den offentlige gæld er forsvindende lille, og de finansielle trusler, som blandt andet Velfærdskommissionen har advaret imod, er slet ikke så skræmmende.

Nødvendighedens politik

Her peger Ankarloo på den såkaldte ældrebyrde – andelen af ældre, der skal forsørges. Her har økonomerne begået den fejl, at man måler ældrebyrden på antallet af hoveder, og så bliver der ganske rigtigt færre til at forsørge. Men produktionen stiger tilsvarende, og det er langt vigtigere.

“Når indtægterne (bnp) stiger mere end velfærdsudgifterne, hvilket hidtil har været tilfældet i Danmark, ja, så falder den økonomiske forsørgerbyrde også, på trods af at de andre kvoter stiger”, skriver Ankarloo i rapporten.

En anden potentiel trussel, som Ankarloo fejler af bordet, er globaliseringen. Her er umiddelbart heller ingen grund til frygt, siger

han. Ser man betalingsbalancen som et udtryk for konkurrenceevnen, så er den i Danmark faktisk kun blevet bedre, i de år globaliseringen er slået igennem.

Frygten for velfærdsfinansieringen har, ifølge Ankarloo, indlejret sig så meget, ikke kun blandt økonomer, men også blandt politikere og i erhvervs- og fagorganisationer, at den fuldstændig dominerer den politiske dagsorden i Danmark. Præcis som det skete i Sverige år tilbage.

“Den bliver anvendt som argument for nødvendighedens politik – mere brugerbetaling, privatisering og udlicitering – men også som argument for at øge produktivitet gennem new public management og uddannelsesreformer. Problemet er, at det blokerer for nytænkning. Folk er stoppet med at diskutere, hvilken velfærdsstat vi vil have. Det eneste,

Rapporten “Velfærdsmyter” er skrevet på bestilling af det faglige netværk Fagligt Ansvar og bygger videre på Ankarloos bog “Välfärdsmyter” om den svenske velfærdsstat.

“I Danmark har man den debat, som man førte i Sverige for 10-15 år siden. Jeg kalder det finanspolitisk anoreksi. Man forsøger at slanke sig i en grad, som ikke er sundt.

man gør, er at håndtere spareplaner”, siger han.

Greve bakker op

Ankarloos synspunkter får umiddelbart opbakning fra Bent Greve, professor i økonomi ved RUC, der også oplever en overfokusering på det nødvendige frem for ønsker til velfærdsstaten. Han har selv tidligere peget på ældrebyrden som en myte i dansk økonomi, og globaliseringen er i hans øjne heller ikke en stor trussel.

“Man kan konstatere, at dansk økonomi ikke længere har et problem med betalingsbalancen. Udfordringen ligger på arbejdsmarkedet, hvor der bliver færre job for folk uden kompetencer”.

Der er dog ikke medhold hos Aarhus-økonomen Nina Smith, der blandt andet sad i den danske velfærdskommission. Hun mener, Ankarloo tager fejl i, at væksten vil løse problemet, når flere skal forsørges.

“Han overser, hvordan den danske velfærdsmodel er indrettet. Hvis pensionerne og offentlige lønninger var i faste priser, så ville det være korrekt. Men pen-

sioner og overførselsindkomster reguleres med væksten. Når samfundet bliver rigere, får de deres del af kagen”, siger Nina Smith.

Globalisering kræver stærke uddannelser

Hun peger dog på, at de reformer, man allerede har gennemført omkring efterløn og tilbagetrækning, til dels har løst problemerne omkring en ældrebyrde.

“Vi økonomer går ikke længere rundt og er deprimerede over ældrebyrden”, siger hun.

Nina Smith vil dog ikke afblæse beredskabet over for globaliseringen:

“Det er rigtigt, at betalingsbalancen er positiv, blandt andet fordi forbruket og investeringerne har været lave. Og omkring konkurrenceevnen er jeg også mindre bekymret. Vi har fået nogle nye tal, som viser, at produktiviteten de sidste 20 år har udviklet sig bedre, end vi hidtil har troet. Udfordringen omkring globaliseringen ligger i, at arbejdsstyrken skal være konkurrencedygtig med et meget højt uddannelses- og kompetenceni-veau”. <<

SANDBJERG GODS

AARHUS UNIVERSITETS KURSUSEJENDOM

DAGMØDE
Forplejning og
konferencelokale
Pris pr. person fra
398,-

KONFERENCEDØGN
Forplejning, konference-
lokale og overnatning
Pris pr. person
1320,-
i enkeltværelse

Sandbjerg Gods er smukt beliggende med park direkte ned til Allsund, som ligger tæt på Sønderborg. Godset har 105 sengepladser samt auditorier og grupperum med AV- og IT-udstyr og med plads til op til 140 personer.

LÆS MERE PÅ WWW.SANDBJERG.DK

Vækst slår små sprog ihjel

En gruppe biologer med passion for diversitet har klarlagt, at hele 25 procent af verdens godt 6.600 sprog er i fare for at uddø. Og den største trussel er økonomisk vækst. Verden bliver rig på penge, men kedelig og fattig på kultur, hvis udviklingen fortsætter, forudser professor Jens-Christian Svenning fra Aarhus Universitet.

SPROGDØD

- Over de seneste 50 år er der forsvundet 115 forskellige sprog alene i USA.
- Der findes knap 400 sprog, som tales af færre end 10 mennesker.
- Flest talte sprog inden for ét land findes i Papua Ny Guinea. Her tales 860 sprog.
- Europa er verdens sprogfattigste område. Her taler vi kun tre procent af verdens sprog.

Kilde: Unesco

Det lyder måske meget smart, at 90 procent af jordens befolkning om 100 år vil tale det samme sprog. Farvel til sproglige misforståelser og tidskrævende, omkostningstunge oversættelser – goddag til samhandel, kærlighed og kommunikation, der flyder langt lettere på tværs af landegrænser. Men alting har en pris.

Og den kan blive høj for hele verdens kulturarv og mangfoldighed, hvis vi lader den økonomiske vækst buldre derudad som en tsunami, der opsluger alt, hvad den møder på sin vej – inklusive sprog. Det påpeger en gruppe biologer fra henholdsvis Aarhus Universitet, Københavns Universitet og University of Cambridge i England, der står bag et nyt studium af den omsiggribende sprogdød.

De involverede forskere arbejder normalt med begreber som biodiversitet, klima, økologi og evolution. Men af ren og skær nysgerrighed og con amore – og med støtte fra Carlsbergfondet og European Research Council – rettede de for et par år siden opmærksomheden mod truede sprogarter, efter samme principper som når de studerer truede dyrearter. Og det har foreløbigt kastet helt nye observationer af sig:

“Den vigtigste faktor for at små sprog er i tilbagegang, er bnp pr. hoved. Altså jo højere bnp er, jo større risiko er der for, at et sprog uddør. Vores forklaring siger, at det hænger sammen med den økonomiske udvikling, der i dag er koblet sammen med globalisering i bred forstand”, fastslår Jens-Christian Svenning, professor på Sektion for Økoinformatik og Biodiversitet, Institut for Bioscience ved Aarhus Universitet.

Til daglig arbejder han med at forstå biodiversitetsmønstre og andre økologiske problemstillinger, herunder hvordan mennesker og natur spiller sammen. Og afstanden til forskning i sprogenes udvikling er slet ikke så stor, mener han:

“Når man arbejder med økologi, er det et bredt emne, der også omhandler sammenspil mellem mennesker og kulturer, så fagligt set er det ikke så stort et skifte. Jeg er grundlæggende interesseret i diversitet, og derfor har jeg også altid interesseret

“Når økonomien hamrer derudad, skal vi huske på, at det har konsekvenser for små befolkningsgrupper, for når et sprog dør, mister vi også en stor kulturel arv, som vi ikke bare kan genskabe. Jeg mener, at sprog er en vigtigere kulturarv end så meget andet, fordi det er en levende kulturarv. Mister man sproget, mister man meget mere end selve sproget”.

Jens-Christian Svenning, professor, Aarhus Universitet

mig for de små sprog rundt omkring i verden. Ikke fordi jeg gerne vil tale dem, men fordi de findes. I øvrigt er mange af verdens små sprog knyttet til kulturer, der lever tæt med naturen, så der er også en naturlig og direkte kobling til mennesker og natur”, forklarer han om baggrunden for den naturvidenskabelige sprogforskning.

En kedeligere verden

Forskerne bag projektet tog udgangspunkt i de 6.909 sprog i verden, der eksisterer data på. Efter en nærmere gennemgang blev en mindre gruppe sorteret fra på grund af manglende data, så resultaterne bygger på analyser af op til 6.600 sprog – både små sprog, der bliver talt af ganske få mennesker, og store sprog, der tales af millioner. Metodemæssigt dykkede biologerne ned i den værktøjskasse, de normalt anvender inden for naturbeskyttelse, når de finder frem til eksempelvis truede dyrearter.

“Vi har overordnet anvendt tre kendte kriterier: Hvor mange individer er der i et område? Er bestanden i fremgang eller tilbagegang? Og hvor stort et geografisk område dækker de over? Sammen med en række andre faktorer har vi fundet frem til, at 25 procent af de kendte sprog er truet, og det er rigtigt mange. Når vi ser på pattedyr, så er 21 procent af dem truet af udryddelse, så det betyder faktisk, at minoritetssprogene er i en tilsvarende fare for at uddø. Det er ganske alvorligt”, fastslår Jens-Christian Svenning.

Som en del af studiet har de sproglade biologer udarbejdet et kort med såkaldte hotspots over, hvor i verden den største sprogdød lurer. Et land som Brasilien, der oplever en blomstrende økonomi i disse år, er i fare for at miste mange af landets små, lokale sprog, og også Colombia, der har stor økonomisk vækst, står højt på listen. Her taler kun få tusinde indianere fra Baudó-stammen sproget emberá-baudó, og det er derfor i stor risiko for at forsvinde helt i løbet af en årrække. Et andet truet sprog er øvre tanana, der bliver talt af den indfødte Athabaskan-stamme i det østlige Alaska. I 2009 blev sproget kun aktivt talt af 24 mennesker, og det blev ikke givet videre til nogen børn.

“Når økonomien hamrer derudad, skal vi huske på, at det har konsekvenser for små befolkningsgrupper, for når et sprog dør, mister vi også en stor kulturel arv, som vi ikke bare kan genskabe. Jeg mener, at sprog er en vigtigere kulturarv end så meget andet, fordi det er en levende kulturarv og helt centralt som kulturbærende. Mister man sproget, mister man meget mere end selve sproget”, siger professoren.

Jens-Christian Svenning er ikke modstander af den økonomiske udvikling, som præger verden. Intet er sort/hvidt, medgiver han, og økonomisk fremgang bringer også noget godt med sig, som folkeslag overalt på kloden nyder fordele af. Men væksten sætter altså også gang i en udvikling, der truer de små sprog. I forbindelse med den økonomiske udvikling ændrer mennesker typisk deres levevis over tid. De flytter mere rundt, gennemgår tit skolegang på større sprog og skifter ofte erhverv, og det vil ikke sjældent være begyndelsen på enden for de små sprog >>

“Det vil jo ikke være sådan, at verden ikke kan fungere, eller vi ikke kan være lykkelige, hvis vi ender med at tale engelsk eller han-kinesisk med hinanden. Næste generation vil måske aldrig opdage, at der har været andre sprog end det, de selv taler”.

» og dermed verdens kulturelle mangfoldighed.

“Isoleret set bruger vi sproget til at kommunikere med, og jo flere der taler det samme sprog, jo nemmere bliver det. Det vil jo ikke være sådan, at verden ikke kan fungere, eller vi ikke kan være lykkelige, hvis vi ender med at tale engelsk eller han-kinesisk med hinanden. Næste generation vil måske aldrig opdage, at folk i et område tidligere talte et andet sprog end det, de nu selv taler. På samme måde kan vi også sagtens leve et godt liv uden alle malerierne på Louvre og uden et rigt blomsterflor i grøftekanten. Men det bliver en fattigere og mere kedelig verden at være i, og det synes jeg personligt er trist at tænke på”.

Gode og dårlige eksempler

Ligesom vi kan gøre en masse for at passe på naturen og dyrelivet omkring os, kan vi ifølge Jens-Christian Svenning også gøre noget for at bevare den sproglige kultur. Det er der faktisk allerede gode eksempler på – og nogle af dem kommer fra vores eget lille kongerige:

“I Danmark har vi nogle positive historier at fortælle om færøsk og grønlandsk sprog. Sprogene har i høj grad en samfundsbærende status, og hvis man kigger rundt i verden, vil man have svært ved at finde sprog i den størrelse, der bliver behandlet og bevaret lige så godt. Historisk blev der talt nordisk a la færøsk på både Færøerne, Orkneyøerne og Shetlandsøerne. På Færø-

erne har sproget klaret sig langt bedre og er stadig hovedsproget, mens det nordiske sprog uddøde på Orkneyøerne og Shetlandsøerne. Også på Grønland klarer det oprindelige sprog sig godt trods kolonihistorien, og vi har i dag en politik, der giver sproget officiel status. Hvis man ser på de øvrige eskimoiske sprog, er der ingen, der nyder samme positive status som grønlandsk. Det beviser jo meget godt, at politisk bevågenhed er vigtig”, siger han.

Lignende eksempler har forskerne gravet frem fra Spanien. Her er der fra politisk hold støttet op omkring de lokale sprog, og på den spanske side af grænsen klarer eksempelvis baskisk sig langt bedre end i den sydvestlige del af Frankrig, hvor det også er det oprindelige sprog.

“Det er tydeligt, at sprogene klarer sig bedre der, hvor der er politisk fokus på, at det er vigtigt at støtte op om de små sprog. Og igen behøver vi ikke at gå uden for vores egen grænser for at se, hvad der sker, når man ikke gør noget, for det er vores dialekter et godt eksempel på. Man bruger dem ikke til noget i skolesystemerne, de har ikke nogen officiel status, og i takt med at vi kommunikerer på ens platforme og får serveret det samme sprog i massemedierne, forsvinder de stille og roligt – godt hjulpet på vej af den måde, vi flytter rundt på på kryds og tværs i vores land. Det er det samme, der sker med de små sprog i verden, hvis man ikke gør noget aktivt for at bevare dem”.

Jens-Christian Svenning tror ikke på, at man kan redde alle sprog i verden. Nogle arter er så små, og nogle samfund er så svage, at der ikke er noget at gøre. Dertil kommer, at der stadig findes mange steder i verden, hvor sprog også bliver brugt i politiske kampe. For eksempel var det i Tyrkiet forbudt at bruge kurdisk i undervisningen og i medierne indtil 2002. Men professoren ser også lyspunkter – der på paradoksalt vis også er genereret af samfundsudviklingen:

“Jeg mener faktisk, at vi har langt større mulighed for at passe på de små sprog i dag, end vi havde tidligere. Vi har gode kommunikationsmuligheder via internettet, så vi ad den vej kan opretholde sprog og binde mennesker, der taler de truede sprog, sammen på tværs af afstande. Den mekanisme kender vi også fra subkulturer, hvor folk finder sammen på tværs af store afstande. Samtidig lever vi jo i en tid, hvor vi har langt mere opmærksomhed på bevarelsen af den kulturelle diversitet end tidligere. I gamle dage opdagede verdenssamfundet det sjældent, når et sprog blev udslettet af politiske grunde, og det blev typisk heller ikke anset for et problem. I dag er det nemmere at få opbakning til at arbejde for bevarelsen af sproglig diversitet, selv om forståelsen stadig mangler mange steder. Skal de små sprog bevares i en globaliseret verden, vil det kræve en aktiv indsats fra både politikere, sprogforskere og selvfølgelig medlemmerne af minoritetsgrupperne selv”. <<

STYRK DINE KOMPE- TENCER

UNIVERSITY COLLEGE
SYDDANMARK
UCSYD.DK

Læs mere om videreuddannelse,
skræddersyede konsulenttydelser
og meget mere på ucsyd.dk

ARBEJDSMILJØINDSATS FÅR GROVFILEN

Regeringen har planer om at nedbringe bevillingen til Arbejdstilsynet med 80 millioner kroner fra 2016. Det betyder, at 120 ansatte mister jobbet. Tilsynet forventer, at besparelsen vil ramme den forebyggende arbejdsmiljøindsats hårdt, lige som store indsatser mod fx vold eller nedslidning ikke

længere kan få støtte. Videncenter for Arbejdsmiljø bliver også hårdt ramt. Ved trepartsaftalen i 2007 fik centret bevilget 25 millioner kroner årligt i perioden 2008-15 til at indsamle og formidle viden om arbejdsmiljø på offentlige arbejdspladser. Den bevilling bliver heller ikke forlænget.

40 år med cand. og kant

Magistrenes A-kasse (MA) kunne først i oktober fejre 40 års jubilæum. Jubilæet blev markeret med et strejf af halvfjerdsstemning ved store arrangementer landet over. Der er stadig tid til at deltage i MA's jubilæumskonkurrence. Frem til 20. oktober tager MA imod video-cv'er med jobansøgninger. En afstemning på jubilæums-hjemmesiden afgør, hvem de fleste ville kalde til samtale, hvis de var arbejdsgiver. Vinderen får et rejsegavekort på 8.000 kroner. Video-cv'er sendes til MA's konsulent Kasper Mølgaard på km@ma-kasse.dk. Læs mere på a-kassens hjemmeside.

OMROKERING PÅ MAGISTERBLADET

Pernille Siegumfeldt er konstitueret som ansvarshavende redaktør af Magisterbladet efter Liv Alfast, der har valgt at fratæde sin stilling. Pernille Siegumfeldt er konstitueret på posten indtil 1. januar 2015, hvor DM forventer at have ansat en ny redaktør.

SUPERTANKER PÅ P1

Et nyt samarbejde mellem Aarhus Universitet og P1 har resulteret i programmet "Supertanker", der havde premiere 29. september. Udsendelsen, der bliver bragt hver mandag formiddag, tager sig god tid til at gå bag om forskningen

og helt tæt på forskerne. Og redaktionen er drevet af undren og fascination såvel som af hårde facts og forskningsresultater, lover P1. Udsendelserne kan også downloades fra iTunes eller på soundcloud.

“Det hele startede en novemberaften, hvor jeg tilfældigvis faldt over en artikel om, at der dagen efter skulle være en auktion i England, hvor der var en dinosaur til salg. Pris: 4-6 millioner kroner”.

Hanne Strager, udstillingschef på Statens Naturhistoriske Museum, i radiofortællingen "Tidspresset", om det døgn, hun havde til at skaffe 4,3 millioner kroner og købe en dinosaur på nettet

Roskilde Universitet

Masteruddannelser

Ansøgningsfrist 1. november 2014:

- Socialt Entreprenørskab

Ansøgningsfrist 1. juni 2015:

- IKT og Læring
- Multikulturalitet, Uddannelse og Læring
- Oplevelsesledelse
- Organisationspsykologi
- Professionel Kommunikation
- Projektledelse og Procesforbedring
- Sundhedsfremme
- Uddannelse og Læring

Diplomuddannelse

Ansøgningsfrist 15. juni 2015:

- Turistfører

Der kan blive rift om pladserne, når håbefulde ansøgere de kommende år søger om optagelse på universiteterne. Mange humanistiske uddannelser skal reducere optaget med mellem 10 og 30 pct.

Humanioradekan:

Vi bliver slagtet

Regeringens studieindgreb betyder, at Det Humanistiske Fakultet på Københavns Universitet må sløjfe op imod halvdelen af alle studiepladser og lukke 10-20 uddannelser. Det siger fakultetets dekan.

Afhængigt af øjnene, der ser, kan en reduktion i studieoptag på omkring 30 pct. på Det Humanistiske Fakultet på Københavns Universitet forekomme rimeligt eller uhørt dramatisk.

Fornuftigt, mener uddannelsesminister Sofie Carsten Nielsen, der vil begrænse overledigheden blandt dimittender, og siger, at "justeringen ikke er voldsom".

Uhørt dramatisk, mener dekan Ulf Hedetoft, der hævder, at ministeren bagatelliserer de faktiske konsekvenser af indgrebet.

"Ministeren taler mod bedre vidende, eller også kender hun ikke konsekvenserne af sin egen model", siger han.

Ifølge Hedetoft har Sofie Carsten Nielsen undladt at fortælle offentlig-

den, at justeringen af kandidatuddannelsen vil få en betydelig bagudrettet effekt på bacheloroptyaget. For mens universiteterne hidtil har kunnet garantere en kandidatuddannelse til alle, der gennemførte en bacheloruddannelse, og også er forpligtet til det, fordi det er et retskrav, skal universiteterne nu tilpasse optaget på bacheloruddannelserne, så det modsvarer dimensioneringen af kandidatuddannelser.

Han forklarer:

"Tag fx historie, der i øjeblikket optager 180 studerende på bachelordelen. Sidste år var optaget på kandidatdelen 132. Med en gennemsnitlig reduktion på 30 pct. – som selvfølgelig kan variere mellem fagene – skal du så trække ca. 40 pladser fra, hvilket giver 90 kan-

didatstuderende. Det betyder faktisk, at bacheloroptyaget ikke kan være mere end 90 plus en buffer på 15-18 pladser til studerende, der falder fra eller skifter fag, hvorved vi altså går fra 180 til 105-108 studerende", siger Ulf Hedetoft.

Og giver endnu et eksempel:

"Dansk har i øjeblikket et bacheloroptyag på 225 og et kandidatoptag på 126. Der får du en endnu større diskrepans og havner på omkring 90 studiepladser, og med bufferen oveni havner du på omkring 105 styk. Så har du en reduktion på bacheloroptyaget på 120-125 styk".

Fag vil blive lukket

Hvor universiteterne hidtil har haft et vist frirum i forhold til bacheloroptya-

DIMENSIONERING

Fra 2015 til 2017 skal universiteterne reducere optaget på uddannelser, som fører til høj dimittendledighed. I alt 2.400 kandidatpladser skæres bort, og fortrinsvis humanistiske fag rammes.

Dimensioneringen sker efter disse principper:

- Uddannelsesgrupper med en ledighed på to til fem procentpoint over gennemsnittet skal reducere antallet af studiepladser med 10 procent.
- Uddannelsesgrupper med en ledighed på fem til syv en halv procentpoint over gennemsnittet skal reducere antallet af studiepladser med 20 procent.
- Uddannelsesgrupper med en ledighed på syv en halv til 10 procentpoint over gennemsnittet skal reducere antallet af studiepladser med 30 procent.

get, må universiteterne nu altså først og fremmest prioritere at få plads til retskravsbachelorerne.

“Frirummet vil være næsten ikke-eksisterende i fremtiden, hvilket også vil ramme internationale studerende eller folk fra andre institutioner. Alt det vil der stort set blive lukket af for, fordi alle vil bruge deres kandidatramme på deres egne retskravsbachelor”, mener Ulf Hedetoft.

Ifølge fakultetets beregninger vil de store humaniorafag engelsk, dansk og historie til næste år ikke kunne optage mere end 275-280 bachelorstuderende eller omkring 50 pct. af optaget i 2013.

Og det vil få konsekvenser.

“I første omgang betyder det selvfølgelig, at vi får et langt større vipkorps til at betjene færre studerende. Men det betyder også – hvis vi udstrækker regnestykkerne fra engelsk, dansk og historie til hele fakultetet – en nedgang fra ca. 2.400 til 1.200 studerende. Det kan jo ikke uden videre lade sig gøre, og de svigtende studieindtægter vil kunne mærkes rimeligt hurtigt. Med så dramatiske konsekvenser kan det næsten ikke undgå at føre til lukning af mellem 10 og 20 uddannelser”. <<

“Frirummet vil være næsten ikke-eksisterende i fremtiden, hvilket også vil ramme internationale studerende eller folk fra andre institutioner. Alt det vil der stort set blive lukket af for, fordi alle vil bruge deres kandidatramme på deres egne retskravsbachelor”.

Ulf Hedetoft, dekan,
Københavns Universitet

Fra succes til rundbarbering

Erhvervsøkonomi- og filosofiuddannelsen på CBS har de seneste år haft næsten fuld beskæftigelse. Men ifølge uddannelsesminister Sofie Carsten Nielsen skal uddannelsen næste år maksimalt optage 19 studerende, en reduktion på næsten 70 pct. fra i år.

Erhvervsøkonomi- og filosofiuddannelsen på CBS er unik ikke bare i Danmark, men også internationalt. CBS-uddannelsen var for nylig på forsiden af Wall Street Journal, og studiet har de senere år oplevet en stigende interesse fra udlandet.

“Vi er blevet et flagskib, fordi der på business schools over hele verden er en voksende interesse for at bringe filosofi i spil i forhold til erhvervsøkonomi”, siger studieleder Kurt Jacobsen.

FLØK, som uddannelsen populært kaldes, er derfor i år begyndt at bruge engelsk som undervisningssprog, hvilket sammen med en gennemgribende reform af indholdet i uddannelsen har ført til en voldsom vækst i optaget.

80 studerende, såvel danske som internationale, er i år blevet optaget på kandidatuddannelsen, en firedobling fra 2013.

Uddannelsen kan desuden bryste sig af at bære stort set samtlige studeren-

de ud i relevante job, men ifølge Sofie Carsten Niensens dimensioneringsmodel skal uddannelsen ikke desto mindre fra næste år reducere optaget på uddannelsen til 19 studerende.

Forklaring: Dimensioneringsmodellen tager udgangspunkt i optaget fra 2013.

Det er imidlertid ikke den eneste ubehagelige nyhed for FLØK. Uddannelsesminister Sofie Carsten Nielsen har givet universiteterne besked om,

>> at hun “forventer”, at de fastsætter et optag på de tilhørende bacheloruddannelser, der modsvare dimensioneringen af kandidatuddannelsen.

“Det vil betyde, at hvor vi i år har taget 60 studerende ind på bacheloruddannelsen, skal det over tre år skæres ned til 17. Det er, hvad man på godt dansk vil kalde en slagtning”, siger Morten Sørensen Thaning, FLØK-ektor.

Afvikling af internationalisering

Han har sammen med sine kolleger på uddannelsen ihærdigt arbejdet for at skabe opmærksomhed internationalt.

“Vi har brugt meget tid på at promovere uddannelsen via vores netværk og partneruniversiteter. Vi har forsøgt at sprede historien om, at vi har noget relevant for deres studerende. Det næste, der sker, er så, at vi alligevel stort set ikke kan optage nogen på uddan-

nelsen”, siger Morten Sørensen Thaning.

Situationen er ifølge Morten Sørensen Thaning særligt paradoks, fordi FLØK gennem lang tid har samarbejdet med akkrediteringsinstitutionen om indholdet i uddannelsen.

“Uddannelsesministerens udmelding indebærer, at vi ikke skal afprøve det, som en statslig myndighed selv har godkendt som beskæftigelsesrelevant. Og det skal jo også ses i lyset af, at vi i de seneste år har haft ret høj beskæftigelse”, siger han.

Men dette tager dimensioneringsmodellen ikke højde for, eftersom den beregner beskæftigelsestallet over en tiårig periode.

“Den måde at dimensionere på er yderst lemfældig, for den slår ned på et tilfældigt tal frem for at spørge, hvad der gemmer sig bag tallet. I vores tilfælde gemmer der sig en uddannelse,

der på baggrund af et stort arbejde er blevet reformeret og nu prøver at optage flere studerende på grundlag af en høj beskæftigelsesgrad”, siger Morten Sørensen Thaning. <<

“Uddannelsesministerens udmelding indebærer, at vi ikke skal afprøve det, som en statslig myndighed selv har godkendt som beskæftigelsesrelevant”.

Morten Sørensen Thaning, lektor, CBS

Værdien af humaniora skal kortlægges

Først var det Produktivitetskommissionen, så Søndergaard-udvalget og nu regeringens dimensionerings-model. Humaniora er i skudlinjen, men humanvidenskabernes betydning for samfundsøkonomien er ringe belyst, siger forskningsleder.

Undervisningsminister Sofie Carsten Nielsen har ikke med et ord nævnt humaniora som et særligt mål for det indgreb, der reducerer antallet af studiepladser på universiteterne med 2.400 over de næste tre år.

En stor del af studiepladserne skal dog findes blandt humanistiske fag, og timingen er påfaldende, mener forskningsleder ved Det Humanistiske Fakultet på Københavns Universitet David Budtz Pedersen.

“Produktivitetskommissionens anbefalinger om, at ingeniørvidenskaberne, medicin og naturvidenskab grundlæggende er mere værdiskabende end det humanistiske område, synes jeg bestemt også afspejler sig i dimensioneringsplanerne. Jeg synes godt, man kan hævde, at det er ekspertanbefalinger, der nu bliver brugt som løftestang.

Der er ikke tale om et fundamentalt opgør med humaniora, men i den forstand at vi nu skal dimensionere uddannelser efter en økonomisk værdibetragtning, synes jeg godt, at man kan sige, at Produktivitetskommissionens anbefalinger står tilbage som det vindende synspunkt”.

Produktivitetskommissionen har eksempelvis peget på, at humanisternes relativt lave indkomster sammenlignet med andre akademikere skal forklares med en betydelig overproduktion af humanister og vedvarende høj arbejdsløshed siden 1990'erne. Tilsvarende, mener kommissionen, er der ikke en tilstrækkelig samfundsøkonomisk gevinst i at fastholde den nuværende produktion af humanister.

Når kommissionen overhovedet kan nå til den konklusion, skyldes det ikke

mindst, at den beregner værdien af en humanists bidrag til økonomien med udgangspunkt i vedkommendes livsindkomst. Og her ligger humanisterne altså lavere sammenlignet med andre akademikergrupper.

Men den model holder ikke, mener kritikere, herunder David Budtz Pedersen, der peger på, at en børsspekulant tjener langt mere end en underviser – uden at det nødvendigvis gør børsspekulantens bidrag til produktiviteten større end underviserens.

Han siger desuden:

“Produktivitetskommissionen baserer sine beregninger af livstidsindkomsten på gamle data. Men der må man bare sige, at med globalisering, outsourcing og et stigende pres på de universelle kompetencer som fx natur- og ingeniørvidenskab, som vi lige

nøjagtig ser i de her år, kan man godt med nogen rimelighed sætte spørgsmålstegn ved, hvorvidt det er smart at bruge livstidsindkomster til at designe fremtidens uddannelsessystem”.

Humanioras afledte effekter

Ifølge David Budtz Pedersen vil andre metoder føre til andre resultater. Beregninger fra Center for Economic and Business Research (CEBR) på Copenhagen Business School viser eksempelvis, at en privat virksomhed, der ansætter en humanistisk eller samfundsvidenskabelig kandidat, tilfører højere økonomisk værdi til virksomheden, end hvis den ansætter en civilingeniør.

David Budtz Pedersen står selv i spidsen for et stort forskningsprojekt, der forsøger at kortlægge humanistiske forskeres samarbejdsflader og relationer til andre fagområder. Resultaterne viser fx, at 65 procent af humanisterne samarbejder med forskere fra andre discipliner, og at 44 procent samarbejder med eksterne institutioner, organisationer og virksomheder.

“Vi kan faktisk se, at projekter, der på overfladen kaldes naturvidenskabelige, klimavidenskabelige eller sundhedsvidenskabelige, i vid udstrækning får bidrag fra humanister, der sidder som en slags nedsunken værdi, for så vidt at de er med i store projektkon-sortier og arbejder meget proaktivt med store samfundsudfordringer. Det kan bare ikke ses på statistikken over, hvem der tager bevillingerne”.

Hans pointe er, at de afledte effekter af humanioras bidrag ikke fremgår af de officielle statistikker.

“Det ville være rart at få indarbejdet nogle af de her sprednings- eller samarbejdseffekter, fordi man ville få tegnet et mere helhedsorienteret billede af humanvidenskabernes samfundsbidrag. Det har man slet ikke øje for i de meget snævre lønindkomstberegninger. Men før vi kan diskutere, hvilken samfundsrelevans humanvidenskabernes har, er vi i første omgang nødt til at forstå, hvordan disse videnskaber overhovedet producerer viden. Det ved vi meget lidt om”. <<

“Før vi kan diskutere, hvilken samfundsrelevans humanvidenskabernes har, er vi i første omgang nødt til at forstå, hvordan disse videnskaber overhovedet producerer viden. Det ved vi meget lidt om”.

David Budtz Pedersen, forskningsleder, Københavns Universitet

DM · Dansk Magisterforening

Masterclass for Viden-iværksættere

dm.dk/kalender

Bring din forretning videre!

Er du selvstændig, iværksætter eller har du egen virksomhed, så kom til masterclass: *Next level for akademiske iværksættere*. Her kan du lære af ligemænd, få forstærket dit professionelle netværk, bringe dine egne forretningsmæssige udfordringer i spil og få fornyet viden og værktøjer til, hvordan din egen virksomhed kan blive bragt videre til næste niveau. Det er gratis at deltage.

Mød bl.a. Jacob Søby Bang fra Strategize, Karina Rothoff Brix, direktør for Copenhagen School of Entrepreneurs og en række succesfulde viden-iværksættere fra DM.

For hvem: Freelancere og selvstændige medlemmer af DM

Tid og sted: København, 20. november kl. 9-16.

Tilmelding: dm.dk/kalender

AC-organisationerne vil kræve forbedringer i arbejdet med psykisk arbejdsmiljø på de offentlige arbejdspladser under næste års overenskomstforhandlinger.

Psykisk arbejdsmiljø bliver

80.000 akademikere på hele det danske arbejdsmarked blev i august opfordret til at deltage i en ny stor kortlægning af deres psykiske arbejdsmiljø.

Undersøgelsen er iværksat af de 25 medlemsorganisationer i Akademikerne, der i forbindelse med udsendelsen tilkendegav, at resultaterne skal indgå "som en vigtig del af forberedelserne til overenskomstforhandlingerne på det offentlige område i begyndelsen af 2015".

Dermed lægger AC op til, at psykisk arbejdsmiljø bliver et centralt tema, når arbejdsmarkedets parter skal genforhandle overenskomsten.

"Psykisk arbejdsmiljø skal højt på dagsordenen under de kommende forhandlinger. I DM – og jeg tror, det også

gælder i mange andre fagforeninger – oplever vi, at flere og flere medlemmer på offentlige arbejdspladser henvender sig med stressrelaterede problemer", siger Peter Grods Hansen, formand for de offentligt administrativt ansatte DM-medlemmer.

Ifølge Peter Grods Hansen har finanskrisen, nedskæringer og løbende reformer øget behovet for at fokusere på psykisk arbejdsmiljø.

"Reformer og nedskæringer er blevet normalt tilstanden på de offentlige arbejdspladser. Det slider hårdt på medarbejderne. Vi ved også, at forandringer har stor betydning for medarbejdernes trivsel og arbejdsevne, så der er al mulig grund til at satse på at tale med arbejdsgiverne om det psykiske arbejdsmiljø", siger Peter Grods, der peger på, at psykisk arbejdsmiljø og stress er blandt de emner, der rangerer højest på DM-medlemmernes prioriteringsliste.

Stress koster samfundet milliarder af kroner

Ifølge Stressforeningen er i gennem-

snit 35.000 danskere hver dag sygemeldt på grund af stress, og en undersøgelse fra Statens Institut for Folkesundhed konkluderede i 2006, at stress koster Danmark 14 mia. kr. om året i form af sygefravær, tidlig død og udgifter til sundhedsvæsenet. Siden har en rapport fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) fastslået, at der er "stærk evidens" for, at de indirekte arbejdsrelaterede omkostninger ved mentale helbredsproblemer i form af nedsat produktivitet, sygefravær og tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet har et betydeligt omfang, "der langt overstiger de direkte omkostninger til behandling af mentale helbredsproblemer", udgifter, der ifølge NFA i 2008 beløb sig til 55 milliarder kroner.

Med andre ord kan det for såvel politikere som offentlige arbejdsgivere være lønsomt at fokusere på arbejdsmiljø og forebygge, at ansatte rammes af stressrelaterede sygdomme.

DM's formand og AC's næstformand, Ingrid Stage, har tilkendegivet, at en gennemførelse og konkretisering af principperne i aftalen om modernisering af den offentlige sektor (også kaldet tillidsreformen) vil indgå i OK-

centralt tema under OK 15

kravene, ligesom tillidsrepræsentanternes og samarbejdsudvalgenes roller og vilkår også vil blive inddraget.

Og det er en god ide, mener Peter Hasle, professor og arbejdsmarkedsforsker ved Aalborg Universitet.

Han peger på, at tillidsreformen foreløbig mest har karakter af hensigtserklæringer, ligesom aftalen ikke er indgået på statens område. Og ligesom Ingrid Stage mener også Peter Hasle, at AC med fordel kan rette blikket mod de lokale samarbejdsudvalg:

“Det er oplagt, at man ser på de forpligtelser, der er i forhold til arbejdsmiljø og specielt det psykiske arbejdsmiljø i MED-aftalen, og om der er håndtag, der kan gøres noget ved, så det sikres, at arbejdsmiljø prioriteres tilstrækkeligt højt i MED-sammenhæng. I nogle udvalg ved man, at arbejdsmiljø faktisk fylder meget på dagsordenen, mens MED-udvalg andre steder er domineret af mere traditionelle samarbejdsspørgsmål”.

AC-krav: Arbejdsmiljø skal være mere nærværende

Ifølge Lars Qvistgaard, formand for AC's arbejdsmiljøudvalg, er der blandt de akademiske fagforeninger i Akade-

mikerne da også enighed om at stille krav om en skærpelse af indholdet og substansen i samarbejdsudvalgenes arbejde med arbejdsmiljøspørgsmål. Håndtering af psykisk arbejdsmiljø skal ganske enkelt gøres mere nærværende på arbejdspladserne.

“Det handler om at stille krav til dialog og fokus, det er den ene del, men der kan også være et behov for et ydre pres, der kan få nogle arbejdspladser til at tage det mere seriøst, fx ved at man via benchmarking tydeliggør, hvilke arbejdspladser der har et godt eller et skidt arbejdsmiljø”.

En anden mulig strategi, mener Peter Hasle, er at se psykisk arbejdsmiljø som en uadskillelig del af den offentlige sektors udvikling af kerneopgaver. Her spiller også krav om effektiviseringer af sektoren frem mod 2020 ind.

“Jeg tror, at man i høj grad skal tænke i, hvordan man får integreret løsningen af kerneopgaven med det psykiske arbejdsmiljø. Tag nu trivsels- eller APV-undersøgelserne. De har en tendens til at være lidt en sidevogn til alle de øvrige aktiviteter på en arbejdsplads, fordi man ofte ender med

at forholde sig til toppen af problemerne frem for at gribe fat i dem, der hvor de faktisk skabes. Så man skal nok tænke anderledes. KL's (Kommunernes Landsforening) og KTO's (forhandlingsfællesskab for ansatte i kommuner og regioner) overenskomstaftale har fx et projekt, der ganske vist endnu ikke er blevet udfoldet, men hvor man har allokeret nogle af de traditionelle personalepolitiske midler til en fælles udvikling af kerneopgaven, og hvor der samtidig er fokus på trivsel og psykisk arbejdsmiljø. Det virker som en meget fornuftig strategi”, siger Peter Hasle. <<

“I DM – og jeg tror, det også gælder i mange andre fagforeninger – oplever vi, at flere og flere medlemmer på offentlige arbejdspladser henvender sig med stressrelaterede problemer”.

Peter Grods Hansen, formand for de offentligt administrativt ansatte DM-medlemmer

NSKOMST

EKSPERT:

Psykisk arbejdsmiljø skal mere i fokus

Selvom fysisk og psykisk arbejdsmiljø nu er blevet ligestillet, skal Arbejdstilsynet fortsat lukke øjnene over for psykiske arbejdsmiljøproblemer, der skyldes “samspillet mellem ledelse og medarbejdere”. Absurd, mener professor Peter Hasle, der også har forslag til forbedringer.

Beskæftigelsesminister Mette Frederiksen annoncerede i 2012, at hun ville “sikre et væsentligt bedre psykisk arbejdsmiljø på de danske arbejdspladser”.

For at opfylde målsætningen gennemførte ministeren tre tiltag: En præcisering af psykisk arbejdsmiljø i lovgivningen, en ligestilling af psykisk og fysisk arbejdsmiljø i forhold til Arbejdstilsynets afgørelsesmetoder og endelig målrettede tilsynsindsatser inden for brancher og jobgrupper, hvor ansatte erfaringsmæssigt er særligt udsatte.

Hvad angår Arbejdstilsynets metoder er den afgørende forskel, at tilsynet siden juli 2013 har kunnet udstede påbud om det psykiske arbejdsmiljø på stedet. Førhen skulle tilsynet, hvis det observerede problemer i det psykiske arbejdsmiljø, alene udstede en såkaldt afgørelse uden påbud. Det betød, at en virksomhed fik otte uger til at udarbejde en tids- og handlingsplan. Hvis Arbejdstilsynet forkastede handlingsplanen, eller hvis problemet ikke var løst, når planen var gennemført, kunne Arbejdstilsynet så udstede et påbud. Forskellen er altså, at processen nu er blevet forkortet, og at Arbejdstilsynet hurtigere kan indstille en virksomhed til retslig tiltale for lovovertrædelser.

I 2014 har fire ud af 100 afgørelser handlet om det psykiske arbejdsmiljø, og ifølge kontorchef i Arbejdstilsynet Jeanne Borgqvist ønsker tilsynet endnu ikke at udtale sig om effekten af ændringen.

“Vi har endnu ikke det fulde billede af, hvordan det er gået med initiativet om ligestillingen af afgørelsesmetode i forhold til det psykiske arbejdsmiljø, idet vi sidder og arbejder på en status til ministeren om initiativet”, skriver hun i en mail til Magisterbladet.

Færre afgørelser?

Professor i arbejdsmiljø ved Aalborg Universitet Peter Hasle frygter, at de ændrede regler kan føre til færre afgørelser.

“Jeg tror, Arbejdstilsynet fremover vil træde mere varsomt. Problemer i det psykiske arbejdsmiljø er meget komplekse, mudrede og ofte dobbelttydige. Og selvom Arbejdstilsynets interviewmetoder er ret fornuftige, så frygter jeg faktisk, at tilsynet vil være mere varsomt med at udstede påbud, når de skal falde på stedet”.

Peter Hasle peger samtidig på, at det i reguleringen af psykisk arbejdsmiljø er vanskeligt at fastsætte konstaterbare standarder.

“Vi ved fx, at der er en sammenhæng mellem krav i arbejdet og psykiske belastninger, men det er svært at fastsætte, hvornår kravene er for store. For hvis man vil fastsætte krav, så skal de jo være ens fra virksomhed til virksomhed og fra person til person. Men hvad der for nogen er en belastning, er jo for andre en positiv udfordring, som skaber trivsel”.

Et større problem, vurderer Peter Hasle, er dog, at ledelsen har meget stor indflydelse på det psykiske arbejdsmiljø. Og her har Arbejdstilsynet

ingen muligheder for at gribe ind. Faktisk står der i tilsynets instrukser, at en tilsynsførende ikke skal gå ind i en sag om “problemer i psykisk arbejdsmiljø”, hvis de har baggrund i “samspillet mellem ledelsen, de ansatte og deres repræsentanter”.

“I forhold til at sørge for et sikkert og sundt arbejdsmiljø, så er dette jo absurd, for der er ingen tvivl om, at ledelsens handlinger har rigtig stor betydning for det psykiske arbejdsmiljø. Så her er helt klart en problemstilling, som bør adresseres”, siger Peter Hasle.

Han peger samtidig på, at det er muligt at forbedre Arbejdstilsynets handlemuligheder, uden at det afskaffer eller for den sags skyld barberer ledelsesretten.

“En mulighed er, at man i det hele taget bare åbner op for, at Arbejdstilsynet kan forholde sig til det. Det kunne i første omgang blot være, at man måtte vejlede, og en vejledning ville så synliggøre, at der var et problem. Instruksen er i øjeblikket den, at den tilsynsførende som det første skal konstatere, om et problem med det psykiske arbejdsmiljø har med ledelsen at gøre. Hvis det er tilfældet, skal vedkommende afholde sig fra at kigge på problemet, kommentere det eller på nogen som helst måde forholde sig til det. Det betyder, at tilsynet er fuldstændig stækket, når problemer i det psykiske arbejdsmiljø angår konsekvenser af ledelsens handlinger”. <<

“Jeg tror, Arbejdstilsynet fremover vil træde mere varsomt. Problemer i det psykiske arbejdsmiljø er meget komplekse, mudrede og ofte dobbelttydige. Og selvom Arbejdstilsynets interviewmetoder er ret fornuftige, så frygter jeg faktisk, at tilsynet vil være mere varsomt med at udstede påbud, når de skal falde på stedet”.

SKAF ET JOB!

Næsten 3.000 magistre står uden arbejde. Nogle af dem ligner dig. Måske har I samme uddannelse eller har arbejdet i samme branche. I hvert Magisterblad i 2014 beder vi dig om at hjælpe en ledig i job. Del ud af

din viden, åbn dit netværk på LinkedIn, sig til, hvis et relevant job eller vikariat er på vej på din virksomhed. Brug kommentarfeltet på magisterbladet.dk under artiklen om Helle, eller skriv til hende på mail.

SÅDAN ARBEJDER JEG

Jeg er udpræget teammenneske og elsker at arbejde i grupper. Både fordi jeg kan lide dynamikken i en gruppe, og fordi jeg synes, produktet bliver bedre. Samtidig sætter jeg pris på, at der er tid til at arbejde selvstændigt. Generelt kan jeg godt lide, der er variation i opgaverne, så der er en vekselvirkning mellem at have tid til fordybelse, og at der er fart over feltet.

Jeg går altid til opgaverne med engagement og en indstilling om at lave det bedste mulige produkt. Og så kan jeg godt lide, at man kommer i gang hurtigt. Jeg er ret reflektiv omkring mit eget arbejde og evaluerer ofte efterfølgende.

Jeg trives med ansvar, og jeg tager gerne ansvaret for en opgave. Der skal være højt til loftet og en grad af frihed i arbejdet. Og så må der meget gerne være godt med humor og måske en lidt legende tilgang til det, man laver.

MIT DRØMMEJOB

Jeg vil meget gerne have et arbejde, hvor man gør noget godt for børn og unge. Især brænder jeg for de stille og indadvendte børn. Det kunne for eksempel være i en kommune eller i en organisation, hvor man arbejder med børn og unges trivsel. Jeg kunne godt tænke mig at være med til at starte nye projekter op og sørge for, at de kører. En form for projektledelse, hvor man arbejder lidt overordnet.

Det kunne også være spændende at arbejde direkte med undervisning, for eksempel på en specialskole eller som underviser i psykologi i gymnasiet, på læreruddannelsen eller et helt tredje sted.

MIT LIV SOM LEDIG

Til nytår er det to år siden, jeg sagde mit job op, så jeg er faktisk ved at være udfaldstruet i forhold til dagpengereglerne.

Jeg har egentlig haft det fint som ledig. Jeg har brugt tid på at gøre de ting, jeg savnede, da jeg havde arbejde. Det har været en målsætning, at jeg hver dag skal gøre mindst en ting, som jeg synes er sjovt – gå til yoga, hente børnene tidligt, få læst nogle bøger, gå en tur. Bare for at have det godt og ikke gå ned på, at man hele tiden skal skrive ansøgninger. Så har jeg også brugt meget energi på at skabe netværk og tale med forskellige folk.

Det hårde er, at man hele tiden er i et limbo omkring, hvad man nu skal finde på i forhold til at få job. Systemet med anden aktør har ikke fungeret optimalt for mig, niveauet er generelt for lavt og har ofte karakter af at være en kontrolinstans snarere end et sted, der vil hjælpe en til at finde et godt job.

MINE KVALIFIKATIONER

Mine spidskompetencer er facilitering og mundtlig kommunikation. Jeg er god til at formidle svært stof i et forståeligt sprog, og jeg er god til at skabe trykke og gode rammer i forbindelse med kurser og samtaler.

Jeg har meget undervisningserfaring, og det har givet mig fornemmelsen for, hvordan man rammer målgruppen, og hvor man skal sætte ind. Min styrke ligger som faciliterende underviser, der sætter folks kompetencer i spil frem for bare at levere et oplæg. Jeg har altid fået at vide, at jeg er god til at gribe undervisningen kreativt an. Det er primært emner inden for det psykiatriske felt og om samtaleteknikker, jeg har un-

dervist i og holdt oplæg om, og særligt omkring børn og unge, der har psykiske problemer eller er sårbare. Endvidere har jeg udviklet undervisningsmateriale omkring trivsel og mistrivsel og stået for at planlægge konferencer og events.

Jeg er også god til at starte projekter op, både i forhold til at designe hvordan projektet skal se ud, og lave det opfølgende arbejde og sælge produktet til interessenterne. Det handler om at have en god fornemmelse for, hvad der skal til, for at et projekt lykkes, og kunne motivere folk, så de synes, det er sjovt at være med.

Generelt er jeg en nysgerrig og kreativ natur, samtidig med at jeg besidder den analytiske sans.

HELLE BRANDSTRUP JENSEN

2001: Kandidat fra RUC i kommunikation og psykologi.

2001-2002: Ekstern lektor i billedkommunikation ved Danmarks Pædagogiske Universitet.

2004-2005: Akademisk medarbejder, Danmarks Pædagogiske Universitet.

2007-2012: Underviser og gruppeleder i Psykiatrifonden, Børn og unge.

2014: Lærervikar på Hellerup Skole, lærerstuderende og delvis ledig.

Under studierne:

1996-2000: Medarbejder i Støtte- og Kontakt-Centret, Linnésgade 24.

1999-2000: Medarbejder på evaluering af støtte- og kontaktpersonordningen.

1995-2001: Freelancefotograf.

2000-2001: Medarbejder på evaluering af Vil:Kan - tilbud til børn, der har mistet en forælder.

Helle Brandstrup Jensen er 41 år. Læs hele hendes cv på magisterbladet.dk under "Skaf et job!"

Kontaktinfo:
hellebrandstrup@yahoo.dk
22 35 31 69

Sort sol er Sønderjyllands
største turistattraktion.

Med Grundtvig på safari

For ti år siden blev Iver Gram fyret fra Miljøministeriet. Ugen efter gik han i gang som iværksætter. I dag beskæftiger Sort Safari foruden direktøren tre fastansatte og ti freelancere. I år blev Iver Gram kåret som Årets Iværksætter i Region Syddanmark.

Hvor heldig kan man være?

Det har regnet i en time. Nu har vi krydset grænsen ved Aventoft, og da vi myldrer ud af bussen, skinner solen. Himlen er blå med lyse skyer, luften er efterårsskarp, lidt mod syd står en bleg fuldmåne. Foran os ligger et vådområde med en sø og en rørskov. En regnbue spejler sig i søen. Om lidt – håber vi – vil en halv million stære søge ned i rørene for at sove.

Vores held handler om mere end landskabelig skønhed og tørre sokker. Regnen – og dens ophør – betyder, at vores chancer for at se sort sol er steget. Vores held er de sultne rovfugle. Vores held. Ikke stærenes.

Når det regner, bliver rovfuglenes fjer våde. De flyver dårligere og kan ikke jage. Nu er de store fugle tørre og cirkler over den våde eng. De har højst en time til at stille deres sult, inden lyset forsvinder. Vi kan se en enkelt spurvehøg og en musvåge, men der er flere på vej, skal det vise sig.

En spejdergruppe på knap hundrede stære har allerede tjekket engområdet ud og slået sig ned i rørene. Står man stille, kan man høre dem kvidre derude fra sivskoven. Det lyder som en rislende bæk. Fra nord og vest kommer flere stære flyvende i små og større flokke, der forsvinder ned i rørene.

Og så sker det.

Lidt nord for engen bliver en stæreflok angrebet under indflyvningen.

“Falk”, siger vores guide.

På et splitsekund samler stæreflokken sig til en rund masse af viltre vinger. De søger sammen og opad og forhindrer falke i at angribe. I en mørk kugle hvirvler småfuglene rundt med ubegribelig præcision, mens de søger opad.

“Jeg tror, at mine ti år i Sort Safari har været mere værdifulde for naturen end mine 28 år i Miljøministeriet”.

Og festen er først lige begyndt. For os. Ikke for stærene.

Den næste halve time jager rovfuglene stæreflokken op igen og igen. Spurvehøgene, nu er de to, i rørenes overflade, musvågen ovenfra og ned.

Synet af en halv million stære fylder himlen foran os. I store formationer undviger de rovfuglenes angreb, falder til ro i sivene, bliver jaget op igen. Over en halv million stære flyver vinge ved vinge i sitrende formationer af liv på flugt.

Vi er vidne til et af naturens undere.

Fra hjerte til hjerte

Præcis den følelse er kerneproduktet i Iver Grams virksomhed. Sort Safari er naturformidling med mere: viden, >>

Sælsafari med træskibet Rosa Paluka er en fortælling om Vadehavets største rovdyr.

“Mennesker, der har fået en stor naturoplevelse, forstår, at naturen på én gang er stærk og skrøbelig. De får trang til at beskytte den”.

SORT SAFARI

- Sort Safari tilbyder professionel formidling af naturen i Vadehavet og marsken. Sort Safari blander traditionen fra naturevents fra safarier i Afrika og USA med dansk fortælletradition fra Grundtvig og Kold.
- Virksomhedens første produkt var sort sol. I dag kan man også opleve hvid sol, grå sol, fuglesafari, østerssafari, sælsafari og mange andre naturoplevelser.
- Ud over Iver Gram beskæftiger Sort Safari tre fastansatte og ti freelancere. Hvert år tager medlem 45.000 og 65.000 gæster til marsken for at opleve sort sol.

»

5

ERFARINGER

Iver Gram fremhæver fem erfaringer, som måske kan bruges af andre iværksættere:

1. Byg din virksomhed på noget, du brænder for. Som selvstændig kommer du sandsynligvis til at arbejde rigtig mange timer om ugen. Hvis du kan lide dit arbejde, lægger du flere timer og øger din virksomheds chance for at overleve og blomstre.
2. Sats på humor og glæde i din formidling. Du er dit produkts bedste reklame. Begejstring smitter.
3. Vær åben for samarbejde – også af den utraditionelle slags. Ofte vil konkrete samarbejdsprojekter give dig større indsigt i din virksomheds potentialer end mange dyrt betalte konsulenttimer.
4. Hold fast i de opgaver, der giver dig glæde. Gør det, du er god til. Lad være med at drukne dig selv i administration, hvis du for eksempel hellere vil være ude i naturen.
5. Giv andre del i din succes. Vær ikke for territorial. En vellidt virksomhed er en stærk virksomhed.

humor, oplevelse, glæde og ydmyghed over for naturens fine balancer.

“Mennesker, der har fået en stor naturoplevelse, forstår, at naturen på én gang er stærk og skrøbelig. De får trang til at beskytte den. Det sker jævnligt, at folk kommer hen til mig og siger: “Det her er en af de største oplevelser i mit liv”. De mennesker vil forsøge at forstå naturen, passe på den og sikre, at kommende generationer også kan få den oplevelse”, fortæller Iver Gram, naturvejleder og indehaver af Sort Safari.

“Jeg tror, at mine ti år i Sort Safari har været mere værdifulde for naturen end mine 28 år i Miljøministeriet”.

I gang på en uge

I Miljøministeriet arbejdede Iver Gram med naturovervågning, naturvejledning, naturgenopretning, vand- og fugleforskning, anlæggelse af saltvandssøen syd for Højer og fredningen af Margrethe-Kog. Så skiltes vejene. Iver Gram sagde farvel til livet som superpendler mellem Sønderjylland og København og goddag til et liv som selvstændig.

“Jeg tror, der gik en uge, og så var jeg i gang. Jeg var slet ikke i tvivl om, hvad jeg skulle foretage mig. Jeg kommer oprindeligt fra Tønder, og jeg har livet igennem bevaret en dyb fascination af vadehav, marsk, dyre- og fugleliv.

Faktisk opfandt jeg begrebet sort sol, da jeg sad i ministeriet, og i dag er det Sønderjyllands største turistattraktion, større end Tønder Festival, og trækker indtægter for 100 millioner til egnen”.

Virksomheden Sort Sol blev hurtigt udvidet med flere naturoplevelser og omdøbt til Sort Safari.

“Jeg valgte at blande to traditioner. Den ene tradition stammer fra de store safarier i Afrika og USA. Den anden er dansk fortælletradition fra Grundtvig og Kold”.

Farvel forretningsplan

En rigtig god idé, skulle det vise sig. Efter tre måneder var Iver Gram nået tre år frem i sin forretningsplan.

“Siden har jeg ikke brugt så mange timer på skrivebordsplanlægning. Sort Safari har mange samarbejdspartnere, som er med til at forme og udvikle virksomheden, og vi sætter os hele tiden nye mål, ligesom vi har skåret områder fra, hvis de ikke fungerede økonomisk. Men det er foregået som en løbende proces og nogle gange godt hjulpet af held og tilfældighed”.

Et eksempel er sælsafari, der udgår fra den tyske ø Sild i træskibet Rosa Paluka. Gennem fire måneder sejler op mod 270 gæster hver dag ud for at se Vadehavets største rovdyr, sælerne, sole sig på sælbankerne. Ruten bestem-

IVER GRAM GRUNDLÆGGER AF VIRKSOMHEDEN SORT SAFARI

1979 Folkeskolelærer med geografi og biologi som linjefag.

1978 Ansat i det daværende Fredningsstyrelsen og medlem af DM. Arbejder med blandt andet naturovervågning, naturvejledning, naturgenopretning, vand- og fugleforskning, anlæggelse af saltvandsøen syd for Højer og fredningen af Margrethe-Kog.

2004 Afskediget fra Naturstyrelsen.

2004 Grundlægger virksomheden Sort Safari.

2014 Kåret som Årets Iværksætter i Region Syddanmark af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

“Hold fast i de opgaver, der giver dig glæde. Gør det, du er god til”, lyder et råd til nye iværksættere fra Iver Gram.

mes af tidevandet. Undervejs fortæller en naturvejleder om livet i Vadehavet for sæler, krabber, rejer og søstjerner.

“Jeg var så utrolig heldig at kende en stor reder, der fik et skib tilovers. Vi snakkede om, hvad sådan et skib kunne bruges til, og ideen om sælsafari opstod. På den måde gik det til, at jeg efter to måneder som selvstændig allerede havde et nyt produkt”.

Uanset safariens indhold er kernen i virksomheden den samme: at skabe oplevelser af naturen og finde vej til hjernen gennem hjertet. Grundtvig sagde det med salmetunge: “Thi den har aldrig levet, som klog på det er blevet, han ej først havde kær”.

Grå sol og hvid sol og ...

Naturformidling kræver samarbejde. Iver Gram understreger det igen og igen: Samarbejde, netværk og del succes er vejen frem for Sort Safari. Samarbejde med medier som JydskVestkysten, der markedsfører safarierne, samarbejde med turistforeningen i Tønder, der er med til at

udvikle produkterne og skabe PR og pakketilbud til marskens mange tusinde gæster, samarbejde med uddannelsesinstitutioner, der bruger Sort Safari som case, samarbejde med andre virksomheder.

I dag har Sort Safari fået flere farver. Sort sol følges af grå sol, når enorme flokke af grågæs, bramgæs, knortegæs, blisgæs og kortnæbbede gæs skaber arktisk stemning i marsken inden deres lange træk nordpå. Så følger hvid sol med tusindvis af arktiske og nordiske svaner, der samler sig i marsken for at søge føde og overnatte på sikre søer.

“De fleste griner lidt, når de hører om grå sol og hvid sol, og det er helt i orden. Vi har ikke lyst til at blive selvhøjtidelige på egne eller naturens vegne. Måske er det en del af vores succes. Vi formidler naturoplevelser, men vi gør det med et glimt i øjet”.

Bedste arbejdsliv

I virksomhedens første år undrede Iver Gram sig over, at det gik så godt.

“Jeg troede faktisk, at det ville være hårdere. Selvfølgelig har jeg knoklet, og jeg har en dobbelt arbejdsuge i lange perioder, men jeg er stadig overrasket over, at det ikke var sværere at få en virksomhed til at fungere. Mange fremhæver det usikre ved at være selvstændig, og man skal endelig passe på dit og på dat, og det er sikkert også rigtigt. Men for mit eget vedkommende må jeg sige, at jeg aldrig har haft et bedre arbejdsliv. Friheden, udelivet, den korte beslutningsproces, glæden ved at fortælle om naturen. Alt det betyder, at arbejdsugens længde er ret ligegyldig for mig”.

Intet tyder på, at Sort Safaris succes bliver mindre fremover.

Vadehavsområderne i Tyskland og Holland blev for fem år siden anerkendt som Unesco's verdensnaturarv. I dette forår kom den danske del af Vadehavet med på den internationale liste over naturperler. Dermed er 12 millioner trækfugle på den østatlantiske trækrute sikret et beskyttet område til mellemland og optankning. <<

DAGPENGEPHØR LEDER IKKE TIL JOB

Jobeffekterne af at halvere dagpengeperioden er begrænsede. Det viser en ny undersøgelse fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI), som har undersøgt konsekvenserne af dagpengeperiodens halvering fra tidligere fire til nu to år. Flere forhold tyder på, at mange blot fortsætter i løn-tilskudsstillinger på ordinære vilkår. Det er derfor usikkert,

hvorvidt udsigten til at miste dagpengeretten har bidraget til at opnå beskæftigelse for denne gruppe. Derfor skal man udvise stor varsomhed omkring vurderingen af de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af dagpengeperiodens længde udelukkende på baggrund af ændringer i afgangsraten til beskæftigelse, oplyser SFI.

AC-ORGANISATIONER FÅR FLEST NYE MEDLEMMER

Medlemsflugten fra de faglige forbund er vendt. De seneste tre år har medlemstallet være stigende, og i dag er 69 procent af alle lønmodtagere medlem af en fagforening. Det er især de akademiske fagforeninger, der med 203.000 medlemmer i 2014 har fremgang, viser en ny kortlægning. Siden 2010 har de akademiske fagforbund således haft en medlemsfremgang på 48 procent. Også de akademiske a-kasser oplever den største medlemsfremgang. Fra juni 2013 til juni 2014 har de fået ekstra 4,5 procent medlemmer. Det viser en ny opgørelse fra AK-Samvirke.

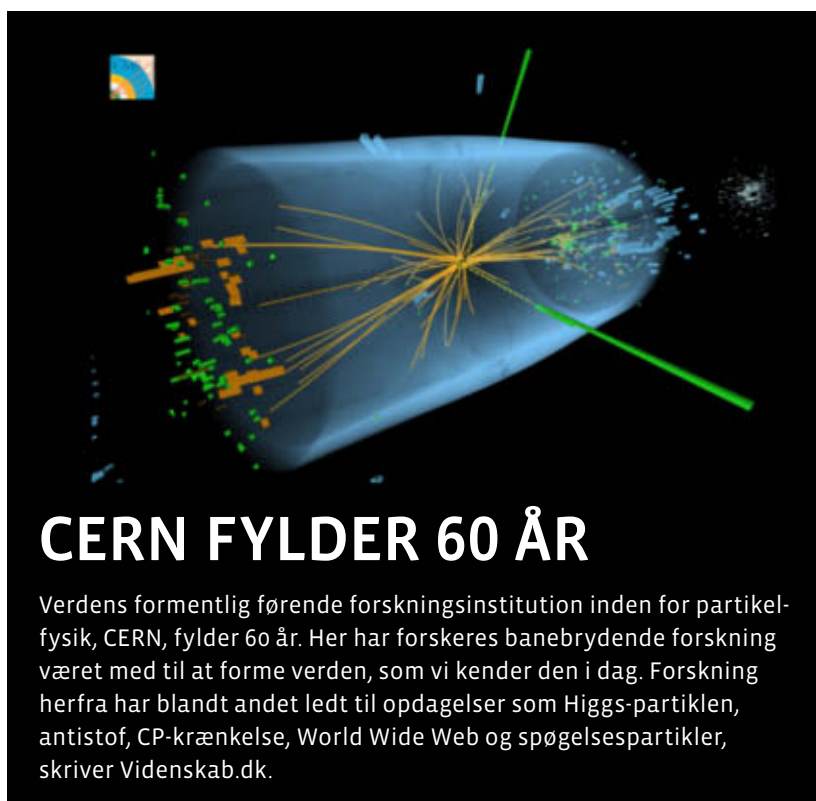

Første talkshow med forskere

Tre magistre står bag nyt kulturmagasin, der slår sig op på at være "Danmarks kritiske kulturmagasin". Det gratis onlinemagasin DOXA vil efter eget udsagn udfordre og udvikle den måde, kulturjournalistikken bliver bedrevet på. Desuden vil magasinet arrangere talkshows, debatter og workshops. Den 14. oktober afholder DOXA "landets første talkshow med forskere" i Vega i København.

“Vi kunne begge to rigtig godt lide Bob Dylan, så da vi gik i gang med at skrive en artikel om målingen af nitrogenoxidgas i luftvejene og tarmen, kom titlen på banen, og den passede perfekt”.

Eddie Weitzberg, professor på Stockholms Karolinska Institutet, til avisen The Local, om hvordan han og en kollega indskriver Bob Dylan-referencer i deres forskning og nu efterlignes af flere andre forskere

CERN FYLDER 60 ÅR

Verdens formentlig førende forskningsinstitution inden for partikelfysik, CERN, fylder 60 år. Her har forskeres banebrydende forskning været med til at forme verden, som vi kender den i dag. Forskning herfra har blandt andet ledt til opdagelser som Higgs-partiklen, antistof, CP-krænkelse, World Wide Web og spøgelsespartikler, skriver Videnskab.dk.

Måske en lille bedring af ledigheden

De to første kvartalers ledighedstal for 2014 ligger under 2013 og kan indikere en positiv udvikling og dermed en forsigtig optimisme. I januar 2013 modtog 4.739 af MA's medlemmer dagpenge. Det svarer til en ledighed på 8,6 pct. Januar 2014 var den faldet til 7,6 pct. – svarende til 4.277 medlemmer.

Handling nu og ikke syltekrukke

Regeringen har nedsat en dagpengekommission, som skal barsle med et resultat ved årsskiftet 2015/16. Ud fra hvordan arbejdsmarkedet har forandret sig, skal den komme med bud på, hvordan dagpengesystemet kan fremtidssikres, og det mener, bestyrelsen er positivt.

Imidlertid kan alle de ledige, der hver måned falder ud af dagpengesystemet, ikke vente på en langsommelig proces. Deres situation er alt for alvorlig til, at nedsættelsen af kommissionen ender som en syltekrukke. Regeringen bør handle nu.

Ikke en reform for de højtuddannede

I regeringens beskæftigelsesreform vedtaget med de borgerlige i juni måned spiller a-kasserne stadig en vigtig rolle. De ledige skal både til samtaler i jobcentret hver måned det første halve år og til cv- og rådighedssamtaler i a-kassen som hidtil, og derudover skal a-kassen som noget nyt medvirke til nogle af samtalerne sammen med den ledige og jobcentret.

I MA håber vi, at vi med vores virksomhedskontakter og viden om det akademiske arbejdsmarked kan være med til at kvalificere samtalerne mellem vores ledige medlemmer og jobcentrene.

Et godt tilbud til ledige er forsvundet

Reformen afskaffede som ventet seks ugers selv-valgt uddannelse – et tilbud, mange af vores medlemmer har været særdeles glade for, og som har hjulpet dem tættere på et job. Det er derfor meget beklageligt, at den rettighed nu er væk.

MA vil derfor intensivere indsatsen for - sammen med jobcentrene – at få etableret specialkurser, der allerede har vist deres store jobeffekt. For scient.er har vi blandt andet lavet kurser i Good Manufacturing Practice.

Fortsat ingen bedringer for selvstændige

Det ærgrer os også, at reformen ikke lægger op til at give ledige bedre muligheder for at starte selvstændig virksomhed eller forsørge sig ved projektarbejde, honorararbejde og deltidsarbejde.

Vi vil derfor arbejde for, at den kommende dagpengekommission får gjort op med et forældet dagpengesystem, der helt overser den voksende gruppe af "frie agenter" på arbejdsmarkedet – herunder en stor del initiativrige magistre.

Nyt videomedie til medlemmerne

MA har lanceret et helt nyt medie, MA Talks. Vi optager arbejdsmarkedsrettede medlemsarrangementer med forskellige oplægsholdere på video, redigerer og lægger det ud på nettet, så alle MA's medlemmer kan få gavn af det.

Per Clausen er ny formand for MA

Bestyrelsen valgte i maj måned Per Clausen som ny formand frem til bestyrelsesvalget i november, da Frederik Dehlholm trådte tilbage på grund af alder.

Medlem nr. 65.000 er rundet

2013 sluttede med et overskud på 2,6 mio. kr. - 0,8 mio. kr. større end budgetteret primært på grund af øgede kontingentindtægter.

Medlemstallet blev øget med 2.844 til 63.311 medlemmer ved udgangen af 2013.

I august 2014 var medlemstallet yderligere vokset til samlet over 65.000 medlemmer.

Bestyrelsesvalg og generalforsamling 2014

Der er bestyrelsesvalg i år, og vi udsender stemmeseddel og valgmateriale 5. november.

Du indkaldes tillige til ordinær generalforsamling:

Lørdag den 29. november kl. 14 i MA's lokaler på Frederiksberg, Peter Bangs Vej 30.

Har du forslag til dagsorden, skal du sende det til rjo@ma-kasse.dk senest fire uger før. Du kan rekvirere generalforsamlingsmaterialet tidligst 14 dage før på samme mail eller på 35 86 68 49.

MA yder tilskud til transport til og fra generalforsamlingen og byder på en lille forfriskning. Alle medlemmer er velkomne.

Årsberetningen dækker perioden november 2013 til oktober 2014.

MA-KASSE.DK

MA-NYT.DK

ANDENAKTOER.DK

Det er os med

CANDPORTALEN.DK

A-kassen for højtuddannede

Museumsinspektør Nanna Holm og professor Søren Sindbæk.

FAGLIGT FORUM

Fagligt forum er DM's tilbud til medlemmer, der søger inspiration til deres faglige og professionelle arbejdsliv. Fagligt forums fire universer bliver jævnligt opdateret på

dm.dk med nye artikler og arrangementer. Magisterbladet skriver i hvert nummer i 2014 om udvalgte emner fra universerne. Læs mere om Fagligt forum på siderne 56-57.

Fælles vej til borgfund

Et Byarkæologisk Møde i Ribe, en LIDAR-skanning, et par øl en sen nattetime og et gradiometer fra York. Fundet af Vallø Borgring er en smuk historie om samarbejde på tværs af institutioner. Vejen til borgen blev fundet af to arkæologiske eksperter på hvert sit felt: En museumsinspektør fra et stort lokalmuseum og en professor fra et universitet.

De husker begge tydeligt de dage i Ribe i maj 2013, da Byarkæologisk Møde bliver holdt. Temaet er "Bag grav, å og volde. Middelalderbyen under angreb".

"Jeg havde noteret på en huskeseddel: "Tal med Nanna Holm om borg ved Næstved". De kendte trelleborge ligger på en måde, som tyder på, at der må være flere. Afstanden mellem dem er for uens. Jeg savnede en borg i Østsjælland og mente, at Næstved var et godt bud", fortæller

middelalderarkæolog Søren Sindbæk, professor ved Aarhus Universitet med speciale i vikingetid.

Nanna Holm er museumsinspektør ved Museum Sydøstdanmark. Da hun hører Søren Sindbæks spørgsmål den aften i Ribe, svarer hun: "Næstved? Det tror jeg ikke, men der kunne godt ligge en trelleborg ved Køge. Kan du bruge den?"

Hvor er fjorden?

Mødet i Ribe varer to dage. Om aftenen efter den før-

ste dag allierer de to arkæologer sig med et par øl og Nanna Holms computer. Søren Sindbæk ser en LIDAR-skanning – LIDAR er en sammentrækning af Light Detection and Ranging – over området ved Lellinge, men han er ikke helt overbevist. Han vil have en fjord.

"Jeg kunne godt se cirkelformen i landskabet, den stod faktisk soleklart i trelleborgstørrelse, men jeg savnede noget vand. De kendte trelleborge ligger

alle tæt på en vandvej til havet. Det ville være helt atypisk for deres bygherre, Harald Blåtand, at placere en borg så langt inde i landet".

Men der *har* været vand ved Borgring, kan Nanna Holm fortælle. Indtil 1200-tallet gik der en fjord ind langs det, der nu er Køge ådal. På LIDAR-skanningen, der giver et topografisk overblik, kan man se det, hvis man ved det. Og det gør Nanna Holm.

"Da Nanna forklarer, at ringen på kortet tidligere har

Til november ventes en datering af Vallø Borgring.

Borringens østport.

“Et fund som dette gør man ikke ret mange gange i sit liv”.

Søren Sindbæk

>>

ligget ved en sejlbare å og tæt på de gamle hovedveje til Ringsted og Roskilde, kan ingen af os slippe tanken igen. Det bliver en meget lang aften, hvor vi kigger på kort og udveksler viden og ideer”, husker Søren Sindbæk.

To typer viden

Efterhånden som de to arkæologers samarbejde tager form, vokser fordelene ved deres forskellige perspektiv.

“Det vil ofte være lettest for en institution at gå i gang med et eget projekt og ikke bruge tværfaglig viden eller trække på andre institutioner, men der går rigtig mange muligheder tabt, hvis man ikke samarbejder”, siger Nanna Holm.

“Mit lokale kendskab og store felterfaring og Sørens brede faglige viden om vikingetiden og vikingeborge har givet en helt unik kombination, som har været til gavn for os begge to i dette projekt. De lokale museer er bedst til at grave, vi gør det hver dag. Men selv om vi på Danmarks Borgcenter ved rigtig meget om borge og befæstninger, kan vi ikke have ekspertviden på samme måde som en universitetsforsker kan. Sørens viden er uden sognegrænser og museumsgrænser”, fremhæver Nanna Holm.

Da det bliver august i 2013, lader Vallø Stift arkæologerne komme ind på den nyhøstede mark, så de kan følge op på de højt-

“Det er sjældent, man får sine antagelser bekræftet så klart, som da vi ramte den anden port. Det var en vild oplevelse”.

Nanna Holm

flyvende ideer fra mødet i Ribe.

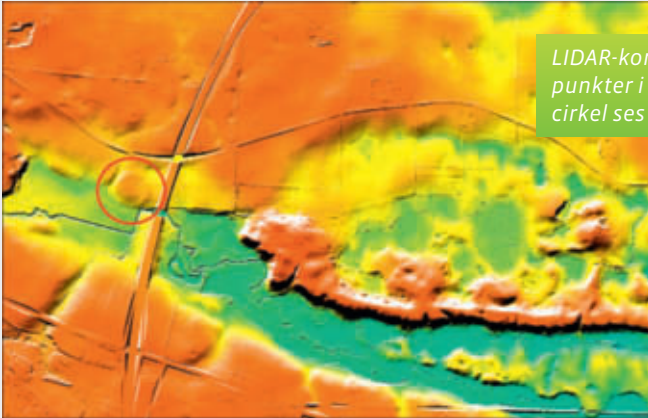
Søren Sindbæks internationale erfaring og kontakter skaffer afgørende eksperthjælp fra universitetet i York, hvor dr. Helen Goodchild har stor erfaring med gradiometermålinger.

“Helen er fyr og flamme, da hun hører om vores projekt. Vi har kun få penge, men hun er ligeglad og flyver herover med udstyret. Hun traver op og ned ad marken i en uge og håndterer datafilerne, mens hun sidder på den bare mark med sin computer”.

Skeptiske fagfæller

For de tre arkæologer viser gradiometermålingen et ringformet voldanlæg med mulige porte.

“Bagefter er det nemt at sige: “Jamen, den står der jo

LIDAR-kort over terrænet vest for Køge. Den røde farve markerer de højeste punkter i landskabet, mens de blå markerer de laveste. Inden for den røde cirkel ses konturen af den cirkulære voldopbygning på Vallø Borgring.

fuldstændig entydigt”, siger Søren Sindbæk.

“Men da jeg i efteråret 2013 viser gradiometermålingen til en gruppe fagfæller, er meningerne delte. Nogle kan se en trelleborg eller i hvert fald chancen for en trelleborg. Andre er mere skeptiske og mener ikke, at det er en indlysende konklusion. Min oplevelse er, at meningene deler sig fifty-fifty”.

VALLØ BORGRING

- Arkæologerne har fundet rester af en stor borg, sandsynligvis fra vikingetiden. Borgvolden har været flere meter høj og afgrænset af en palisade af egetræ. To porte ud af fire er fundet.
- Borgen er perfekt cirkelrund og 145 meter i diameter. Målene svarer til vikingeborgen ved Fyrkat.
- Borgen er sandsynligvis en vikingeborg som de berømte trelleborge, der blev bygget af Harald Blåtand omkring år 980.
- Det er først gang i 60 år, at der findes en ny vikingeborg i Danmark.
- Danmarks Borgcenters hjemmeside fortæller mere om fundet på www.danmarksborgcenter.dk.

Trods fagfællers lunkne modtagelse af gradiometermålingen beslutter Nanna Holm og Søren Sindbæk sig for at sætte kortet på en prøve. I august 2014, da endnu en høst er bjærget, tager de fat på en egentlig udgravning. De får hjælp af Nanna Holms kollega, museumsinspektør Jonas Christensen fra Museum Sydøstdanmark og projektforsker Sarah Croix fra Aarhus Universitet.

“Det bliver en næsten surrealistisk oplevelse”, siger Søren Sindbæk.

“Vi kigger på kortet, vi måler, vi graver en profilgrøft på to meter, vi finder den nordlige port. Så kigger vi på kortet igen, vi regner, vi måler, vi graver en ny profilgrøft på fem meter – og rammer den vestlige port. Og så ser vi på hinanden og siger: “Vi har fundet en trelleborg”. Vi jubler og er vanvittig begejstrede.

Vild oplevelse

Både Nanna Holm og Søren Sindbæk understreger, at de ret beset ikke ved, hvad de har fundet.

“Borgringen er ikke dateret. Vi har sendt forskellige prøver ind og venter svar til november. Vi er overbeviste om, at vi har fundet en trelleborg, men vi kan ikke vide

det, før dateringen kommer”, siger Nanna Holm, der ligesom Søren Sindbæk bliver euforisk, da den østlige port dukkede op.

“Der er så mange hvis'er og måske'er i arkæologi. Det er sjældent, man får sine antagelser bekræftet så klart, som da vi ramte den anden

port. Det var en vild oplevelse”.

Søren Sindbæk: “Et fund som dette gør man ikke ret mange gange i sit liv. Foreløbig har udgravningen bekræftet langt mere, end vi turde håbe. Arbejdet med den nye borgring bliver en fantastisk opdagelsesrejse”. <<

TIDSLINJE

1875

Nationalmuseets arkæologer rejser riget rundt på hesteryg eller i hestevogn og registrerer fortidsminder. Fra Lellinge-egnen skriver Sophus Müller, at der øst for Gammel Lellingegård er en ypperlig plads for et middelalderligt voldsted, fordi området ligger ned til åen og er omgivet af lavninger. Müllers kort er blevet væk, så man ved ikke, om stedet passer med placeringen af Vallø Borgring.

1971

Nationalmuseet graver i 1971 og 1972 ved ringens vestlige del, men finder ingen porte, palisader, voldgrav eller huse. I stedet finder man flere gruber fyldt med keramik og affald fra de første to århundreder e.Kr. Museet skriver til Ryhl, at volden "intet har med vikingetid at gøre".

1970

Seniorsergent Valdemar Ryhl fra Flyvestation Karups Fototjeneste analyserer luftfotos af et område vest for Køge. Han mener at kunne se konturerne af en borgring og kontakter Nationalmuseet.

1972-2012

Flere artikler nævner Nationalmuseets fund som en forsvarsvold fra jernalderen eller middelalderen. Dem har Danmark en del af.

MAJ 2012

På Byarkæologisk Møde i Ribe mødes museumsinspektør Nanna Holms lokalkendskab med professor Søren Sindbæks viden om vikingeborge. De to arkæologer udveksler ideer over en LIDAR-skanning og et par øl.

EFTERÅR 2013

Holm og Sindbæk viser deres gradiometermåling til fagfæller under en konference. Præsentationen af en mulig trelleborg vækker både tilslutning og skepsis.

30. AUGUST 2014

Trelleborge har porte i de fire verdenshjørner. Arkæologerne ved, hvor de skal lede efter den østlige port, selv om en gammel hestesko i første omgang er tæt på at ødelægge målingen. De graver en profilgrøft på fem meter – og rammer den østlige port.

AUGUST 2013

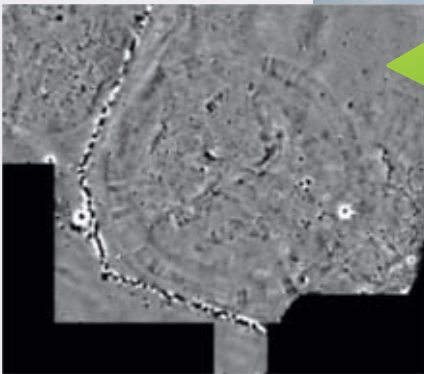
Så snart høsten er i hus, inviterer Vallø Stift arkæologerne ind på jorden. Helen Goodchild fra University of York flyver til Danmark med gradiometerudstyr for at hjælpe de danske arkæologer. Gradiometermålingen viser et cirkelformet voldanlæg.

18. AUGUST 2014

Vallø Stift giver grønt lys for en udgravning efter endnu en høst. Udgravningsholdet består af museumsinspektørerne Nanna Holm og Jonas Christensen fra Danmarks Borgcenter under Museum Sydøstdanmark og Søren Sindbæk, professor på Aarhus Universitet. Første profilgrøft er kun to meter bred. Alligevel rammer forskerne den nordlige port med stor præcision.

SEPTEMBER 2014

Nyheden om en vikingeborg bliver båret frem af danske og internationale medier. De danske trelleborge er verdenskendte, og chancen for endnu en borg får stor opmærksomhed.

Gradiometermåling af Vallø Borgring. På billedet ses den perfekte cirkulære voldopbygning. Desuden kan man se dele af voldopbygningens konstruktioner. Det var disse målinger, der overbeviste Nanna Holm og Søren Sindbæk om, at de var på sporet af endnu en vikingeborg af trelleborgtypen.

Dr. Helen Goodchild pakkede sit gradiometerudstyr sammen og ilede i august 2013 fra universitetet i York til marken vest for Køge. Måling af jordlagenes magnetisme foregår meter for meter.

Langsomt skånsomt vagtsomt

“Find the wall and follow it!” lød det arkæologiske feltråb i gamle dage. I Vallø Borgring vil arkæologerne grave langsomt, sikkert og skånsomt. Vallø Stift har taget jorden ud af drift.

Vallø Borgring vil aldrig blive gravet helt ud, hvis Nanna Holm og Søren Sindbæk skal bestemme.

“Der skal være noget til kommende generationer”, siger Nanna Holm.

“Arkæologiske metoder udvikler sig hele tiden. For ti år siden kunne vi

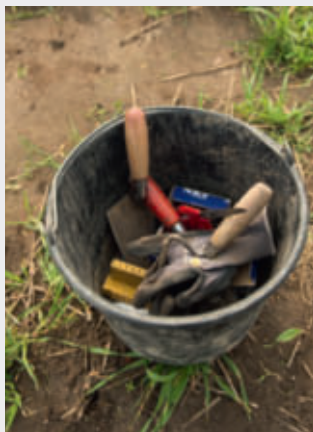
ikke forestille os, at vi i dag kunne stå med vores telefoner med indbygget gps og kamera og touchscreen og registrere, eller at vi kunne få så præcise aftegninger af strukturer under jorden, som vi kan i dag med forskellige typer magnetometre. Hvem ved, hvad ar-

kæologer kan om ti år eller hundrede? Kan de finde dna og følge en enkelt persons liv? Det gælder både om at finde, men også om at lade stå”.

Fra monument til proces
De to arkæologer er sammen med deres respektive

institutioner ved at formulere en forskningsplan for den videre udgravning.

“Vi vil gerne bruge fire-fem andre geofysiske metoder end gradiometermåling, og det skal jo gøres, før vi graver mere væk. Desuden har arkæologiens fokus flyttet sig fra monumenter >>

“I dag graver vi ikke for at afdække en vold. Vi graver for at finde ud af, hvor tørven kommer fra, hvordan den er transporteret, hvordan volden rent byggeteknisk er anlagt, hvor meget arbejdskraft processen har krævet og så videre. Det kræver en langsom og grundig og skånsom udgravning”.

Professor Søren Sindbæk

>>

til processer”, siger Søren Sindbæk.

“I dag graver vi ikke for at afdække en vold. Vi graver for at finde ud af, hvor tørven kommer fra, hvordan den er transporteret, hvordan volden rent byggeteknisk er anlagt, hvor meget arbejdskraft processen har krævet og så videre. Det kræver en langsom og grundig og skånsom udgravning”.

“En af mine kæpheste er, at det her skal gøres ordentligt”, tilføjer Nanna Holm.

“Vi skal ikke bare ud at grave og lede efter tilfældig information. Arkæologi er destruktion. Projekterne skal udformes ordentligt, og der skal være mandskab og tid. Når nordporten skal graves fri, den er brændt og styrtet sammen, skal vi finde ud af, hvordan den er brændt, hvorfor den er brændt, hvornår den er brændt. Det kræver grundig brandteknisk undersø-

gelse. Vi skal være sikre på, at vi kan være fagligt stolte over gravningen. Når arkæologer om 50 år eller 100 år har fundet en masse nye metoder, som vi slet ikke kan forestille os i dag, skal de stadig se på Vallø Borgring og sige: Den udgravning var nyskabende, fordi de gjorde alt i deres magt for at udnytte enhver metode de kendte til dengang”, siger Nanna Holm.

Begejstring i Vallø Stift

Vallø Borgring ligger i jord, der ejes af Vallø Stift, en af Sjællands største jordbesiddere.

“Meget tyder på, at det er en vikingeborg, og det synes vi er helt fantastisk. De tidligere gravninger i 1970'erne blev jo lukket med en konklusion om, at der ingen vikingeborg var. Vi er vildt begejstrede over fundet og de nye perspektiver”, siger Søren Boas, der er direktør i Vallø Stift.

Stiftet har ingen planer om at overdrage området til stat eller kommune.

“Borgringen ligger godt, hvor den ligger. Vi har pillet området ud af driften, og så må vi se, hvad der videre skal ske. Det afhænger af fundets karakter. Vi har i forvejen mange kulturhistoriske minder, som vi passer på”, siger Søren Boas.

Hans egen drøm om en fremtid for borgringen handler om formidling.

“Der findes i forvejen trelleborge, som offentligheden kan besøge. Vallø Borgring skal ikke formidle det samme som Trelleborg eller Fyrkat eller Aggersborg. Vi vil hellere supplere end kopiere og for eksempel formidle mindre om vikinernes huse og mere om den arkæologiske proces. Men lad os nu se, hvad dateringen siger. Den venter vi alle spændt på”. <<

“Arkæologiske metoder udvikler sig hele tiden. For ti år siden kunne vi ikke forestille os, at vi i dag kunne stå med vores telefoner med indbygget gps og kamera og touchscreen og registrere”.

Museumsinspektør Nanna Holm

Håb og drømme i borgringen

Til november er alle klogere. Til den tid er Vallø Borgring dateret, og først da ved man, om borgringen er fra vikingetiden. Derefter venter års arbejde med at undersøge borgringen og dens omgivelser. Lige nu er fakta få og friheden stor til at håbe og drømme. Magisterbladet har bedt Nanna Holm og Søren Sindbæk om at dele deres håb og drømme om fremtidige fund fra Vallø Borgring.

“Måske er det fra Vallø Borgring, nogle af vikingetidens store togter er begyndt”.

Nanna håber på skibe

“Jeg vil gerne finde vikingeskibe. Ved de andre vikingeborge har man søgt mange gange efter havn og skibe. Man ved, at de andre ringborge har ligget tæt ved vand, så man kunne trække eller sejle skibene dertil, men man har hverken fundet havne eller skibe. Måske kunne det lykkes her? Vi ved, at Køge Å har haft et andet forløb. I ældre tid løb åen tæt forbi området ved borgringen, og vi

har fundet store forekomster af blåler, som ikke findes naturligt her. Det ser ud til, at blåleret stammer fra området omkring Asser-mose og Højby og er blevet transporteret hertil. Blåler er interessant, fordi det er vandbestandigt. Jeg tror, at blåleret er brugt som led i anlægsarbejdet for at lede åen uden om borgområdet, så åen har dannet en naturlig voldgrav på tre sider. Vi kan se på landskabet, at åen har været meget større og

brede og snarere været en fjord. Måske har man ikke kunnet sejle helt hen til borganlægget, men en havn eller landingsplads kunne ligge i området mellem borgen og kysten. Derfra er der kun seks timers sejlads med sejl-båd til Østersøen. Måske er det fra Vallø Borgring, nogle af vikingetidens store togter er begyndt”.

“Jeg vil gerne tættere på de mennesker, der levede og døde her”.

Søren drømmer om mord

“Jeg vil så gerne finde mordet i porten. I den nordlige port har vi fundet massive, forkullede egestolper. Porten er sandsynligvis først brændt og så styrtet sammen. Vi ved ikke, om borgen er blevet angrebet, eller om den af andre grunde er forladt og ødelagt. Sandsynligvis har der fundet kampen ved porten. Mit håb er at få et detaljeret billede –

et øjebliksbillede – af al den gru, der hører med til krig. Jeg er ikke blodtørstig af natur, men jeg vil gerne tættere på de mennesker, der levede og døde her. I en borg, der hedder Zuitpen, i Holland har man fundet de lem-læstede døde fra et vikingeangreb, og den har gjort et stort indtryk på mig. Det flytter på den gængse opfattelse af vikingernes djærve hærgen, når man står

og kigger på billederne af dræbte mennesker. Vi kan let fortabe os i faglige opgaver med at afdække borgringens fakta: Er det en trelleborg? Passer målene med Fyrkat, eller er der interessante afvigelse? Og så videre. Jeg håber, at mordet i porten kan give os den menneskelige historie, så vi ikke fortaber os i de glørværdige monumenter, som vikingeborgene også er”.

De første fund

I 1970'erne deltog Morten Axboe som student i Nationalmuseets første udgravninger af borgringen vest for Køge. I dag er han museumsinspektør og drømmer om en datering af borgringen til ældre romersk jernalder. "Det er endnu mere spændende end vikingetid".

Morten Axboe var som student med på Nationalmuseets første udgravninger af borgringen vest for Køge.

Indtil Vallø Borgring er dateret, har enhver lov til at drømme frit.

"Uanset hvilken datering de kommer frem til, er det et virkelig spændende fund, der er gjort ved Lellinge. En vikingeborg vil være vældig interessant, men endnu mere spændende vil det være med et voldanlæg fra ældre romersk jernalder, altså de to første århundreder efter Kristus", siger Morten Axboe, der i dag er museumsinspektør på Nationalmuseet.

"På den tid strakte Romerriget sig til Rhinen, og vi har fundet en del genstande, der er importeret sydfra. Der har givetvis været organiserede samfund her i Danmark – vi ved for eksempel, at der har stået store slag med flere hundrede mand på hver side, og vi kan i kraft af genstandene følge den tids handelsveje, men vi ved for eksempel ikke, hvor stor magt datidens høvdinge havde, hvordan de udøvede den, eller hvor mange de var. Hvis

Vallø Borgring viser sig at være en jernalderborg, får vi en vidunderlig mulighed for at blive klogere på den del af vores kulturhistorie".

Luftfoto viste vej

For Morten Axboe foregår udgravningen ved Lellinge i kendt terræn. Han del-

tog som studentermedhjælper i Nationalmuseets første udgravninger i 1971 og 1972 under ledelse af arkæolog Thorkild Ramskou, der var ekspert i vikingetid.

"Museet havde fået tilsendt et luftfoto, der viste en ringformet forhøjning i landskabet. Thorkild Ram-

"Vi fandt ingen porte eller palisader, og vi fandt ingen voldgrav og ingen spor efter huse".

Morten Axboe om Nationalmuseets gravninger i 1970'erne

Danmarks fire kendte trelleborge er alle dateret omkring 980 e.Kr. En datering af Vallø Borgring vil være klar i midten af november.

skou syntes, at det så interessant ud”.

Nationalmuseets udgravningshold var beskedent, tre mand i alt, heraf to studerende.

“Vi fandt volden og kunne bekræfte, at den var menneskeskabt, men vi fandt ingen porte eller palisader, og vi fandt ingen voldgrav og ingen spor efter huse. I stedet fandt vi nogle gruber fyldt med potteskår og flintesager. Potteskårene stammer fra de første århundreder e.kr. De blev katalogiseret og lagt på magasin. Som fund er de interessante, men som udstillingsgenstande er de i den kedelige ende”.

Uden huse og uden voldgrav døde håbet om en vikingeborg på marken øst for Gammel Lellingegård.

“Ressourcerne var begrænsede, og museet valgte at koncentrere sig om andre udgravninger”, fortæller Axboe.

Müllers kort er væk

I anden halvdel af 1800-tallet rejste Nationalmuseets arkæologer land og rige rundt for at samle viden om Danmarks kulturhistorie.

“Man rejste på hesteryg eller i hestevogn og talte med den lokale sognepræst

og andre vidende mennesker om, hvor der lå fortidsminder. Vi kalder indsamlingen for Herredsberejsningen og registreringen for Sognebeskrivelsen. Fundene blev beskrevet og afsat på kort”.

Sammen med senere fund er registreringen nu frit tilgængelig under Fund og Fortidsminder hos Kulturstyrelsen.

“Fra Lellinge-egnen skriver Sophus Müller i 1875, at der øst for Gammel Lellingegård er en ypperlig plads for et middelalderligt voldsted, fordi området ligger ned til åen og er omgivet af lavninger. Desværre ved vi ikke, om Müllers sted er identisk med stedet, hvor Vallø Borgring er fundet. Hvis han har markeret det på et kort, er det tilsyneladende ikke bevaret”, fortæller Morten Axboe, der har ledt højt og lavt efter Müllers kort.

Uanset datering glæder han sig til de nye resultater fra Vallø Borgring.

“Som museumsmand kan jeg kun være glad for, at yngre kolleger med nye naturvidenskabelige metoder arbejder videre med volden, så den kan få plads i Danmarkshistorien, som den fortjener”. <<

FYRAFTENSMØDE I DM

“Da Danmark blev til”

er et kulturhistorisk samarbejdsprojekt, der fortæller de gode historier fra vikingetid til tidlig middelalder: om verdensrekord i gravlagte konger, om store sagnkonger i en fjern fortid, hvor kaos herskede, til Danmarks skabelse under en konge, en gud og en lov.

Kunsthistoriker Mari Schmidt og historiker Tobias Mortensen fortæller om projektet.

Tid og sted: 4. november, 17-20, København.

Tilmelding: dm.dk/kalender.

FAGLIGT FORUM FOR ARKÆOLOGER

På DM's hjemmeside under Fagligt forum finder du en række artikler om arkæologiske emner. Her er et udvalg:

Myterne står i kø

Arkæologers gravearbejde er i øjeblikket højaktuelt i hovedstadens centrum i forbindelse med de forestående metroudvidelser og opfattes af mange som et forstyrrende element i hverdagen. Hvad skal det til for? Er det unødigt forsinkelse af anlægsarbejder eller nyttig historieskrivning?

Forandringsagenter

Bevillinger er ikke en selvfølge længere. Derfor skal arkæologer agere som forandringsagenter.

Møntskatten fra Knuthenlund

En kold vinterdag i begyndelsen af 2013 fandt en amatørarkæolog en skat bestående af 116 romerske sølvdenarer på en mark på Lolland. Hvordan kom disse mønter til Lolland? Hvorfor blev de nedgravet og derefter tilsyneladende glemt? Og hvad kan et fund som dette fortælle os om områdets betydning i jernalderen?

Museum 2.0

Museet i Vordingborg er godt i gang med en transformation. Med eget soundtrack og oplevelser for alle sanser vil museet i 2013 formidle viden om konger og magt i middelalderen i en nutidig sammenhæng.

Akademikerkampagnen på finansloven

Regeringen har afsat 10 millioner kroner på de næste to års finanslove til at fortsætte Akademikerkampagnen. Den har skabt mere end dobbelt så mange jobåbninger som forventet.

Der er stadig brug for hjælp til at sluse akademikere ind på arbejdsmarkedet. Knap hver tredje nyuddannede akademiker går ledig i op til et år, efter at studierne er afsluttet. Derfor vækker det glæde blandt de akademiske organisationer, at regeringen nu har besluttet sig for at videreføre Akademikerkampagnen på finansloven. Med fem millioner kroners tilskud i både 2015 og 2016 er kampagnen sikret overlevelse.

“Det betyder, at vi kan planlægge kampagnen med en toårig horisont, og det er vi rigtig glade for. Det er ikke et mål i sig selv, at kampagnen skal køre, det afhænger jo af konjunkturerne. Men uden kampagnen ville vi slet ikke kunne skabe så mange jobåbninger i små og mellemstore virksomheder, som vi har gjort hidtil”, siger sekretariatschef hos Akademikerne Jens Mølbach.

Også formand i DM Ingrid Stage finder det meget vigtigt, at kampagnen kan køre videre.

“Det er helt afgørende, at vi har initiativer i beskæftigelsesindsatsen, som bygger bro mellem små og mellemstore virksomheder og de ledige højtuddannede. Det kan akademikerkampagnen, og derfor er det så vigtigt, at kampagnen lever videre”, siger Ingrid Stage.

Strategien bag Akademikerkampagnen har været at opdyrke akademiske jobmuligheder i mindre virksomheder ved at fokusere på virksomhedernes ønsker til vækst og udvikling. I samarbejde med jobcentre, væksthuse, organisationer, a-kasser og universiteter har Akademikerne lavet telefonkampagner og arrangeret busture rundt til landets virksomheder for at spørge ind til de opgaver, der skal løses, og forsøge at få akademikere ansat til at løse opgaverne. Den strategi er gået godt. Da kampagnen kørte i 2012 og 2013, blev

der med over 2.500 job skabt dobbelt så mange åbninger som forventet.

“Knap 38.000 mindre virksomheder er blevet kontaktet telefonisk, og vi har besøgt 8.000 af dem. Der er langt over 100.000 mindre virksomheder i Danmark, som vi stadig kan tage fat i. Potentialet er stort, det handler blot om at have ressourcerne til at indfri det”, siger Jens Mølbach.

Tager tid

Abekatten Klatrevægge er en af de små danske virksomheder, som har benyttet sig af tilbuddet i Akademikerkampagnen. Her arbejder fem ansatte med at udvikle klatrevægge og klatretårne i størrelser lige fra 1.000 kvadratmeter og ned til små installationer på legepladser og i børnehaver. Direktør i firmaet Johannes Madsen er cand.mag. i historie og idræt og desuden uddannet elektriker. Han synes, ordningen passer perfekt til en virksomhed som deres.

“Det spændende ved at få nyuddannede ind her er, at de kommer med en masse nye tanker og ideer. For os handler det om at finde en person, der kan bidrage med noget nyt og være med til at udvikle virksomheden på områder, vi ikke selv har tid og energi til”, siger Johannes Madsen.

“Uden kampagnen ville vi slet ikke kunne skabe så mange jobåbninger i små og mellemstore virksomheder”.

Jens Mølbach, sekretariatschef i Akademikerne

“Det er en måde, hvorpå nyuddannede kan komme ind på arbejdsmarkedet, og desuden en måde at give støtte, så en virksomhed som vores kan udvikle sig”.

Johannes Madsen, cand.mag. og direktør i Abekatten Klatrevægge

Det tager tid at lære nyansatte op, forklarer han. Og det gælder især nyuddannede med ganske lidt eller måske slet ingen erfaring.

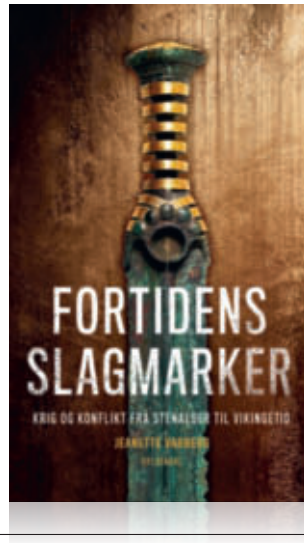
“Derfor giver denne ordning mening. Det er en måde, hvorpå nyuddannede kan komme ind på arbejdsmarkedet, og desuden en måde at give støtte, så en virksomhed som vores kan udvikle sig”, siger Johannes Madsen.

Virksomheden har haft to akademikere i ordningen. Den ene er arkitekt og blev fastansat, men er siden søgt videre, mens den anden, som er konstruktør, er i virksomheden under ordningen nu. Firmaet arbejder på at få endnu en akademiker ind gennem ordningen, som forhåbentlig også kan lede til en fastansættelse.

Ingrid Stage understreger, at der er brug for, at mange flere virksomheder får øjnene op for værdien af, hvad akademikere kan.

“Akademikerkampagnen gør det ikke alene. Vi har brug for initiativer som fx en vækstpilotordning, der i en afgrænset periode giver økonomisk støtte til, at virksomhederne tør gøre den investering, det er at satse på at ansætte en akademiker”, siger Ingrid Stage. <<

“Det har været ganske udbredt blandt krigere i hele verden at maltraktere fjenden og tage trofæer på slagmarken”.

ARKÆOLOGI

Fortidens slagmarker

Jeanette Varberg

Gyldendal, 2014, 320 sider, 299,95 kr.

Bogen løfter en flig af den historie, der før lå hen i fortidens mørke. Det er en populærvidenskabelig og fagligt velfunderet fortælling om konflikter og kamp fra stenalder til vikingetid, 6.500 år. Krig og ufred har fulgt mennesket siden tidernes morgen, men historiens kilder er tavse gennem lange perioder af den gamle verdens historie. Til gengæld har fortidens krigere efterladt sig spor i jorden – og Danmark er kendt for helt enestående forhistoriske fund.

LEDELSE

10 gode råd om innovationsledelse

Thea Mikkelsen

Dansk Psykologisk Forlag, 2014, 224 sider, 299 kr.

Arbejdet med innovation består af både rationelle og fantasibårne processer og kræver derfor en særlig form for ledelse, som denne bog sætter fokus på. Innovation er kreative udviklingsprocesser, der fører frem til et værdiskabende resultat. Bogen er bygget op som 10 gode råd – et for hvert kapitel. De gode råd illustreres med cases og uddybes ved hjælp af psykologiske og ledelsesteoretiske pointer. Hvert kapitel foreslår en konkret metode, du kan bruge i din egen praksis, og afsluttes med et par spørgsmål, du som innovationsleder med fordel kan stille dig selv.

HISTORIE

Bunkers – Atlantvoldens perspektiver i Danmark

Lulu Anne Hansen og Martin Rheinheimer

Syddansk Universitetsforlag, 2014, 350 sider, 300 kr.

Bunkers kaldes de betonklodser, som siden slutnin-

gen af 2. Verdenskrig har ligget spredt langs hele den jyske vestkyst. Bogen beskæftiger sig med bunkers fra forskellige vinkler. Den kommer omkring den historiske baggrund for Atlantvoldens anlæggelse og det praktiske arbejde med at organisere byggeriet af bunkerne, men den beskæftiger sig ligeledes med bunkernes betydning for eftertiden. Endelig er bogen illustreret med en række smukke fotografier, som på enestående vis indfanger bunkernes æstetik på nye og til tider overraskende måder.

LITTERATUR

Ikke de voldsomme – Politisk offentlighed og offentlig skønlitteratur, England 1640-1750

Tue Andersen Nexø
Museum Tusulanums Forlag, 2014, 331 sider, 298 kr.

Bogen handler om forholdet mellem trykt offentlig-

hed og offentlig skønlitteratur i England i perioden 1640-1750. I århundredet efter den engelske borgerkrig voksede en anarkistisk, skandaløs og ofte voldsomt utroværdig trykt politisk offentlighed frem i England. Den mulighedsbetingelse var øvrighedens afmagt og indre splittelse, dens typiske fremtrædelsesform forfalsknin-gen og smædeskriftet. Det er på den baggrund, en offentlig skønlitteratur vokser frem i England. Hvordan det sker, gennemgås i bogen.

PÆDAGOGIK

Læringens biologi – og undervisning der virker

Kaj Smedemark
Klim, 2014, 279 sider, 299 kr.

Bogen er ikke generaliserbar på tværs af tid og sted – fordi noget virker her, er det ikke givet, at det virker der, og fordi noget virkede før el-

ler virker nu, er det ikke sikkert, at det virker fremover. Den fundne viden om virkningsfuld undervisning har begrænset gyldighed, den er både relativ og midlertidig. Derfor er fagdidaktikkens centrale spørgsmål om, hvad der virker for hvem hvornår, kompliceret. Men alligevel er god undervisning udbredt. Den gode underviser bruger hjernens fornemste kognitive egenskab: evnen til at forudsige på baggrund af abduktiv tænkning.

ARKÆOLOGI

Fortidens slagmarker

Jeanette Varberg

Gyldendal, 2014, 320 sider, 299,95 kr.

Bogen løfter en flig af den historie, der før lå hen i fortidens mørke. Det er en populærvidenskabelig og fagligt velfunderet fortælling om konflikter og kamp fra stenalder til vikingetid, 6.500 år. Krig og ufred har fulgt mennesket siden tidernes morgen, men historiens kilder er tavse gennem lange perioder af den gamle verdens historie. Til gengæld har fortidens krigere efterladt sig spor i jorden – og Danmark er kendt for helt enestående forhistoriske fund.

Nu kan du læse Weekendavisen med ørerne

PRØV WEEKENDAVISENS LYDAVIS
LIGE NU KAN DU LYTTE GRATIS PÅ [LYDAVISEN.DK](https://www.lydavisen.dk)

Weekendavisen

VELSKREVET VIDEN. HVER FREDAG.

Derfor skvatter du i bananskræller

Ny forskning bærer frugt: Et hold japanske fysikere har testet årsagen til det – ofte uheldige – møde mellem skosåler og bananskræller. Årets Ig Nobelforskere er kåret. De hædres for fjollet forskning, der først får os til at grine – og derefter til at tænke.

Frugt er slet ikke så sundt, som vi går og tror. Især bør man være sig for bananer, hvis skræl kan give alt fra brækkede ben til hjernerystelse. Årsagen er friktionen, især den nedsatte friktion mellem skosål og skræl.

Det viser intense, empiriske studier udført af fysikerne Kiyoshi Mabuchi, Kensei Tanaka, Daichi Uchijima og Rina Sakai. Deres forskningsresultat er baseret på studier af linoleumsgulve, skosåler, kraft, friktion, og videnskaben kan nu bevise, hvad nogle af os har erfaret på smertefuld vis: Bananskræl reducerer gnidningsmodstanden mellem sål og gulv. Av!

Ig Nobelforskere slår til igen

De fire fysikere modtog dette års Ig Nobelpris i fysik, der sammen med årets øvrige priser blev overrakt for nylig under en stor ceremoni på Harvard University.

Japanerne står ikke alene med deres humoristiske indslag. Årets Ig Nobelpris i neurovidenskab tilfaldt et kinesisk-canadisk forskerhold, der har fundet ud af, at vores hjerne er tilbøjelig til at danne billeder af ansigter, og at vi ofte vil fejlaflæse tilfældige mønstre og tro, at vi ser et ansigt. Fænomenet kaldes pareidolia, og navnet på forskernes artikel lyder: "Seeing Jesus in Toast: Neural and Behavioral Correlates of Face Pareidolia". Og sådan gik det lystigt videre med uddeling af Ig

Nobelpriser i Harvards navnkundige Sanders Theatre foran 1.100 tilskuere i en ceremoni fyldt med bananer, toast, hunde, katte, forskere klædt ud som isbjørne, pølser fremstillet af børnebæ, operasangere og papirflyvere.

Grim kunst gør ondt

Takket være årets Ig Nobelforskere ved vi i dag, at B-mennesker er mere selvglade, manipulerende og psykopatiske end A-mennesker, at ejerskabet af en kat er forbundet med hyp-

pigere forekomst af depression, og at kunst kan være så grim, at den gør fysisk ondt.

Vi ved også, at hundes tilbøjelighed til at stå på en nord-syd-akse, når de besørger, er knyttet til Jordens magnetfelter. Og nu vi er ved den ende af livets gang, så tilfaldt årets Ig Nobelpris i ernæring en gruppe forskere, der har fundet ud af, at tilsætning af baby-lort gør spegepølsen sundere. Årsagen er nogle probiotiske bakterier. Velkomme! <<

Ig Nobelpriserne uddeles hvert år af magasinet *The Annals of Improbable Research*. "The Stinker" er Ig Nobelprisernes officielle maskot.

Tegning: Lois Malone.

KUNST

Journal of the David Collection

Kjeld von Folsach og Joachim Meyer (red.)

Davids Samling, 2014, 223 sider, 300 kr.

Davids Samling har netop udgivet fjerde bind af museets engelsksprogede tidsskrift. Dette bind indeholder syv artikler af ni forfattere, der behandler islamiske kunstværker i Davids Samling og i andre dele af verden. Det er en bred vifte af emner, som behandles; emner, der spænder vidt ud fra såvel kronologiske og geografiske som materialemæssige kriterier. De afspejler således samlingens mangfoldighed og byder på forskning, der bør være af

interesse for mange forskellige læsere.

NATURVIDENSKAB

Invitation til matematikens videnskabsteori

Mikkel Willum Johansen og Henrik Kragh Sørensen Samfundslitteratur, 2014, 265 sider, 299 kr.

En sammenhængende introduktion til både erkendelsesteoretiske, sociologiske og etiske aspekter af de matematiske videnskaber. Bogen giver en nuanceret og mangesidet beskrivelse af matematikken som en moderne videnskab. Bogen er designet til undervisningsformål, men den kan læses af enhver, der er interesseret i at forstå, hvad matematik egentlig er.

SKØNLITTERATUR

Syvstjernen

Anne Hjelmsø Forlaget Genspejling, 2014, 336 sider, 198 kr.

“Syvstjernen” er en velskrevet og rammende bog om livstråde, der griber ind i hinanden, om sygdom, død, fødsel, had og ikke mindst kærlighed. Ib og Icy er selvoptagede og ikke lette at

holde af. Solvej er varm og impulsiv. Esben er måske en skørtejæger. Sofia er måske forbryder. Syvstjernen skulle have været et tiltrækkende oldekolle, men finanskrisen kradsede, og husene kunne ikke sælges. Personerne bliver mere eller mindre tvunget til at flytte ind i det flotte fællesskab. Det ydre er perfekt, men beboerne har det ikke godt. Fortiden spørger, og gamle hemmeligheder dukker op.

Se flere bøger på magisterbladet.dk

Flere bøger på side 59 >>

Valg til LB Foreningens Generalforsamling

LB FORENINGEN

Der udskrives hermed valg i følgende tre valgområder:

Valgområde 10
(Nord- og Midtjylland)
Postnr.: 7000 - 7990

Valgområde 11
(Østjylland)
Postnr.: 8000 - 8990

Valgområde 12
(Nordjylland)
Postnr.: 9000 - 9990

De delegerede skal vælges på baggrund af deres tilknytning til:

Medlemsgruppe 1- folkeskoleområdet og medlemsgruppe 2- undervisningsområdet uden for folkeskolen og andre medlemmer jf. §3 i vedtægterne.

I alt skal 16 delegerede vælges således:

Område	Antal delegerede i medlemsgruppe 1	Antal delegerede i medlemsgruppe 2
10. Nord- og Midtjylland	3	1
11. Østjylland	4	3
12. Nordjylland	3	2

Yderligere information www.lbforeningen.dk

De delegerede vælges for en periode af 4 år fra den 1. maj 2015.

Stemmeberettiget

Stemmeret har enhver, der har været medlem af Lærerstandens Brandforsikring siden den 1. januar 2014, og som har fast bopæl i valgområdet.

Valgbarhed

Til delegerede kan kun vælges stemmeberettigede medlemmer, som har fast bopæl i vedkommende valgområde.

Kandidatur skal anmeldes af 4 medlemmer fra kandidatens medlemsgruppe. Disse 4 medlemmer må ikke være delegerede og behøver ikke at have bopæl i kandidatens valgområde.

Anmeldelse af kandidatur til valget skal ske senest mandag den 24. november 2014.

Stillerliste kan rekvireres hos:
LB Foreningen
Farvergade 17
1463 København K
tlf. 33 95 75 84
e-mail: ja@lb.dk

Valgprocedure

Der afholdes kun valg i de områder, hvor der anmeldes flere kandidater, end der skal vælges. Hvert medlem har én stemme.

LB Foreningen udsender stemmesedler til alle stemmeberettigede medlemmer i de valgområder, hvor der skal afholdes valg.

Stemmesedler udsendes i løbet af januar 2015. De skal returneres, så de er på LB's hovedkontor senest den 15. februar 2015.

Valgresultat

Valgresultatet vil blive offentliggjort i marts 2015 på LB Foreningens hjemmeside samt i de medlemsblade, hvori valget udskrives.

Anne Mette Toftegaard
Adm. direktør

Sidste frist for debatindlæg til nr. 10 er mandag den 27. oktober kl. 10. Debatindlæg sendes til magisterbladet@dm.dk. Indlæg må maksimalt være på 3.000 tegn inklusive mellemrum. Er et debatindlæg for langt, vil det blive forkortet af redaktionen. Længere indlæg i form af kommentarer eller kronikker bringes efter aftale med redaktøren.

MEDLEMMERNES ADVOKAT

Listen Medlemmerne i Centrum – Samarbejdslisten har arbejdet for, at Magistrenes Arbejdsløshedskasse altid står forrest i forsvaret for sine medlemmers interesser. Det handler om at administrere (inden for lovgivningens rammer) reglerne så gunstigt som muligt for medlemmerne. Vi skal også have en vejledning, der fokuserer på de muligheder, reglerne trods alt giver, for de arbejdsløse. Der skal tages udgangspunkt i den enkelte arbejdsløses behov og interesser i vejledningen.

Der er også brug for, at Magistrenes Arbejdsløshedskasse kan fungere som medlemmets advokat i forhold til andre aktører som jobcentre, private aktører m.v.

Sidst, men ikke mindst, skal vi gennem samarbejde med andre faglige organisationer, deltagelse i aktiviteter og aktioner, lobbyarbejde og mediearbejde arbejde for at få ændret reglerne for de arbejdsløse, sådan at reglerne tager hensyn til magistres ofte meget forskelligartede tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det har Medlemmerne i Centrum arbejdet for indtil nu i Magistrenes Arbejdsløshedskasses bestyrelse – og det vil vi gerne fortsætte med. Derfor har vi brug for din stemme ved valget til Magistrenes Arbejdsløshedskasse.

Per Clausen, bestyrelsesmedlem i MA for Medlemmerne i Centrum – Samarbejdslisten, formand for MA

LÆRERUDDANNELSESØKONOMI

I Magisterbladet nr. 5, maj 2014, havde jeg et indlæg om såkaldt intern censur i læreruddannelsen, hvor studerendes eksamensopgaver alene bedømmes af den lærer, som også har undervist de studerende i årets løb. Udtrykket intern censur kunne forlede til at tro, at en lærer fra samme uddannelsesinstitution optræder som censor, men det er der altså ikke tale om. Underviser og censor er samme person. Ingen ansvarlig eller berørt, end ikke læreruddannelsens censorformandskab, har siden kommenteret fænomenet.

Erik Smidt, tidligere seminarielektor og censor i læreruddannelsen

STEM PÅ DM-LISTEN TIL MA-VALGET I NOVEMBER

Flere løstansatte på kanten af arbejdsmarkedet – og samtidig flere DM-medlemmer, der får arbejde inden for helt nye områder. Det akademiske arbejdsmarked er under forandring, og hvad der var atypisk i går, er blevet normalen i dag.

Ved det kommende valg til bestyrelsen i Magistrenes A-kasse (MA) vil en stemme på DM-listen betyde en stemme på personer, der kender mangfoldigheden på det akademiske arbejdsmarked. Som samlende a-kasse for navnlig DM'ere, gymnasielærere og andre højtuddannede er det vigtigt at få en stærk DM-representation. Og som den eneste akademiske a-kasse har MA direkte valg til bestyrelsen – dvs. at din stemme faktisk betyder noget.

For os på DM-listen skal MA først og fremmest være medlemmernes advokat og strække sig så langt som muligt for at varetage deres interesser. MA var sidste år den a-kasse, der sanktionerede sine medlemmer mindst. Det er vi stolte af, for vi kan godt have tillid til medlemmerne. Den enkelte ledige skal behandles med tillid og respekt. Der bliver ikke flere job, bare fordi ledige får det værre. Vi vil i MA arbejde for et langt mere fleksibelt system, særligt over for freelancere, efterlønnere og honorarlønnede, der typisk har store udsving i både indtægt og arbejdstid. Vi lever ikke længere i den form for industrisamfund, som systemet er designet til.

Mens vi arbejder for bedre regler, skal vi selvfølgelig her og nu støtte medlemmerne bedst muligt. Både i form af mere brugervenlige serviceløsninger, og ved at MA skal rådgive om nye akademiske arbejdsområder, nye virksomhedsformer og mulighederne for freelance- og selvstændig virksomhed. Desuden bør vi kunne bruge de faglige netværk blandt medlemmerne langt mere aktivt end i dag.

En stemme på DM-listen er en stemme på en bredt sammensat liste, der kan bidrage i MA både med kendskab til hele det akademiske arbejdsområde – og med ideer til, hvordan vi kan sikre MA's plads i fremtiden som den fremmeste a-kasse for vidensarbejdere.

Bjarke Friberg, Kitt Johansen, Mette Thygesen og Inger Staahl Jensen, spidskandidater for DM-listen

FORSIGTIGHEDENS PRIS ER TÅRNHØJ

Finansministeren har år efter år holdt langt mere igen med udgifterne end økonomisk nødvendigt. Underskuddene er blevet rigtig mange milliarder mindre end forventet, så de mange besparelser har ikke været nær så vigtige som annonceret.

Sidste år blev underskuddet på statens budget mere end 20 mia. kr. *mindre* end forventet af finansministeren.

Det er rigtig mange penge.

Til sammenligning er det samlede budget for Københavns Universitet på knap 9 milliarder kroner. Eller hvis man sammenligner med, hvad det koster at yde dagpenge til 40.000 ledige, der hver får knap 18.000 kr. om måneden, hvilket svarer til i alt 720 millioner kroner eller knap ni milliarder kroner på et år.

Staten kunne altså have brugt 20 milliarder kroner mere på at skabe arbejdspladser og vækst uden at komme i karambolage med sine egne økonomiske målsætninger om underskuddets størrelse.

Man har altså været alt for forsigtig. Og prisen har været langt færre arbejdspladser og langt mindre vækst, end der kunne have været skabt. Og, vel at mærke, uden at den økonomiske politik var blevet "uansvarlig".

Det er vel umiddelbart godt, vil mange sige, at et underskud bliver mindre end forventet?

Sådan kunne det godt se ud, men samfundsøkonomien er noget helt andet end en privatøkonomi, skal man være opmærksom på.

Statens økonomi kan enten have negativ eller positiv virkning på vores samfunds samlede økonomi. Når vi som samfund er i en økonomisk situation med for lav vækst og for lavt forbrug, så kan statens økonomiske

politik blive brugt til at skabe arbejdspladser, vækst og større forbrug. Og det er alle jo enige om, at vi skal arbejde for.

Havde vi høj økonomisk vækst, fuld beskæftigelse og et vældigt forbrug, så skulle staten sørge for at have overskud på sit budget, så den gunstige situation ikke løb løbsk. Men det er jo slet ikke situationen lige nu.

Statens udgifter er derfor meget vigtige for at stimulere vækst, beskæftigelse og efterspørgsel. Og finansministeren mener da heller ikke, at der ikke skal være underskud. Men han har været meget omhyggelig med at gennemføre besparelser over hele linjen, for at underskuddet ikke skulle blive større end de forventede godt 40 milliarder kroner, som ministeriet altså fandt økonomisk forsvarligt sidste år.

Så selv inden for ministeriets egen vurdering af, hvad der havde været forsvarligt, kunne man have brugt langt flere penge eller – set med andre politiske briller – have gennemført skattelettelser for et tilsvarende beløb, hvilket så ville have stimuleret det private forbrug. "Så dankortet kunne svinges noget mere", som flere ministre udtrykker sig.

Bagklogskab er let nok

Men er det ikke bare bagklogskab, for det kunne finansministeren vel ikke vide, da han fremlagde finansloven?

Ikke helt, for det samme er sket flere år i træk. Årene før var fejlvurderingerne endnu større. Og dermed var politikken i disse år også langt strammere end økonomisk nødvendigt.

"Men alligevel", vil nogen vel sige, "ville der så ikke være sket andre økonomiske ulykker, hvis vi ikke havde strammet så meget?"

"Ville vi ikke have fået en frygtelig inflation?" Ikke noget problem. For i

SÅ MEGET BLEV DE OFFENTLIGE FINANSER BEDRE END BUDGETTET

2013: mere end 20 milliarder kroner

2012: mere end 30 milliarder kroner

2011: mere end 40 milliarder kroner.

Kilde: Beregninger fra Danmarks Statistik, Økonomisk Redegørelse og Dansk Byggeri offentliggjort i dagbladet Politiken august 2014.

øjeblikket er inflationen så lav (under en procent ifølge Økonomiministeriet), at flere økonomer udtrykker bekymring, for lidt inflation kan være godt nok, fordi det får os til at bruge vores penge hurtigere, da de ellers taber i værdi.

"Ville vi så ikke have fået underskud på betalingsbalancen over for udlandet?" Heller ikke noget problem, for Danmark har et gigantisk overskud i samhandelen med udlandet. Det største nogensinde. Mere end 100 milliarder kroner om året.

"Ville vi så ikke have fået større lønstigninger til skade for konkurrenceevnen?" Heller ikke noget problem. Vores lønstigninger ligger i øjeblikket lavere end både Tysklands og Sveriges.

Så finansministerens systematiske overforsigtighed har kostet os mange arbejdspladser. Egentlig ganske alvorligt, når man betænker, at alle ministre til stadighed siger, at det at få skabt arbejdspladser er allerhøjeste prioritet. Forsigtigheden har spærret for de pæne erklærede hensigter. <<

Dette er sidste udgave af økonomisk analyse i Magisterbladet i denne omgang. 20. oktober tiltræder Klaus Liebing en stilling som chef for Enbedslistenes folketingssekretariat på Christiansborg.

RETTELSE:

I sidste nummer af Magisterbladet var den angivne kilde i artiklen "Danmark er verdensmester i tillid" kilde til opgørelserne af tillid og ikke, som opsætningen kunne give indtryk af, kilde til de "12 klassiske spørgsmål".

Danske universiteter sakker bagud

For andet år i træk bevæger de danske universiteter sig nedad på universiteternes verdensrangliste. Listens top domineres stadig af amerikanske og engelske universiteter.

Universiteterne herhjemme får stadig sværere ved at begå sig i den internationale konkurrence.

De danske universiteter bevæger sig i hvert fald for andet år i træk nedad på universiteternes verdensrangliste fra Times Higher Education. Times Higher Education er den eneste globale parative tabel over universiteterne på verdensplan. Faldet skyldes, at universiteter i andre lande er blevet bedre, snarere end at de danske universiteter er blevet dårligere. Ifølge Times Higher Education er det især det internationale udsyn, der mangler på de danske universiteter.

“Det må være en alvorlig grund til bekymring, at alle fem af Danmarks top 400-universiteter taber terræn på de globale ranglister. Konkurrencen i den globale vidensøkonomi skærpes, og Danmark har brug for at investere og arbejde

2014-15 RANK	2013-14 RANK	INSTITUTION NAME	COUNTRY / REGION
121	117	Technical University of Denmark	Denmark
153	138	Aarhus University	Denmark
160	150	University of Copenhagen	Denmark
301-350	276-300	University of Southern Denmark	Denmark
351-400	301-350	Aalborg University	Denmark

Kilde: Times Higher Education

hårdt strategisk på at forblive konkurrencedygtig over for de fremstormende nationer i Asien”, siger Phil Baty, som er redaktør af Times Higher Education.

Mens DTU som stadig bedst placerede danske universitet går fire pladser tilbage til nummer 121, mister især Aarhus Universitet terræn med et fald på 15 pladser til nummer 153. Københavns Universitet mister 10 pladser og ligger i 2014-2015 som nummer 160 på listen.

De første 20 pladser på listen indtages af lutter amerikanske og engelske universiteter. Først på plads nummer 20 brydes dominansen af canadiske University of Toronto. For fjerde år i træk er California Institute of Technology med sine blot 300 professorer nummer et fulgt af Harvard University og engelske University of Oxford. <<

DM · Dansk Magisterforening

Tag på lynkursus
i vintermørket

Brug Prezi til dine præsentationer

4 timers lynkursus
21. november 2014

Effektive arbejdsmails

4 timers lynkursus
26. november 2014

Skriv gode taler

4 timers lynkursus
2. december 2014

Få styr på dine kommaer

4 timers lynkursus
4. december 2014

dmefteruddannelse.dk

KONSULENTUDDANNELSE COMPLEAD – KOK 6

Kompleksitet, Organisationspsykologi, Konsulentarbejde

Det 6. hold på CompLead's 2 årige konsulentuddannelse, KOK 6 starter i januar 2015. Uddannelsen er en organisationspsykologisk konsulentuddannelse for psykologer og andre akademikere der arbejder som konsulenter indenfor organisation, ledelse og HR.

Tilmeldinger og/eller interesse mail: kontakt@complead.dk

Læs mere om os og uddannelsen på www.complead.dk
eller kontakt Mette Amtoft 2170 6381 eller
Arne Vestergaard 4051 1561

FÅ ET ANSØGNINGS-TJEK HOS DM, INDEEN DU SØGER JOB

Som medlem af DM kan du få feedback på din jobansøgning, inden du sender den af sted. Når vi tjekker din ansøgning og dit cv, kigger vi blandt andet på:

- Er du overbevisende i din argumentation for, hvorfor du er den rette til jobbet?
- Får du vist, at du har de kvalifikationer og kompetencer, der efterspørges i stillingsopslaget?
- Er dit cv overskueligt?
- Er der god sammenhæng mellem stillingsopslaget, dit cv og din ansøgning?
- Kan din ansøgning "sparke døren ind"?

Praktiske detaljer

Send en mail til karrierevagten@dm.dk vedhæftet ansøgning, cv og stillingsopslag. Vi kontakter dig 1-2 dage efter, at vi har modtaget din mail og giver dig 10-15 minutters telefonisk feedback.

Bemærk: Det sker en sjælden gang, at e-mails sidder fast i vores spamfilter, så hvis du ikke har hørt fra os inden to dage, så tøv ikke med at ringe til os på 3815 6600.

TR-dagen nærmer sig

Hvis du bestrider et tillidshverv, så har du mulighed for at deltage i årets TR-dag i DM. I år finder begivenheden sted 18. november, og dagen vil som altid give dig rig mulighed for erfaringsudveksling med andre tillidsvalgte samt politikere og konsulenter i DM.

Ud over at TR-dagen skaber rammen for networking med dine TR-kolleger på tværs af brancher og arbejdspladser, får du også lejlighed til at overvære overrækkelsen af DM's Tillidspris og Forskningspriserne. Dagen afsluttes traditionen tro med en hyggelig middag. Det hele foregår i Akademikerhuset på Peter Bangs Vej i København. Så sæt derfor allerede nu kryds i kalenderen tirsdag 18. november 2014.

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/TRDag

Det sker i DM

Opgrader din LinkedIn-profil

Tag din pc med og deltag i dette LinkedIn-værksted, hvor du får mulighed for at arbejde med din profil undervejs, få feedback fra andre LinkedIn-brugere og give gode råd videre.

Efter workshoppen har du fået konkrete fif til, hvordan du gør din profil mere skarp, og hvordan du styrker dit personlige brand. Det er en fordel, hvis du allerede har lidt erfaring med at bruge LinkedIn. Du skal have lyst til at deltage aktivt og dele ideer og erfaringer med de øvrige deltagere.

Tid og sted: 17. oktober i København og 20. oktober i Aarhus
Tilmelding og mere info: dm.dk/kalender

Databehandling med Excel – for studerende

At beherske Excel er en kompetence, du ofte skal bruge på dit studie eller i dit studiejob. På dette kursus får du fingrene ned i Excels enorme værktøjskasse, og du lærer, hvordan du får styr på dine data og bruger dem konstruktivt. Efter tre timer går du fra kurset med en konkret viden, som du kan bruge i mange sammenhænge i fremtiden.

Tid og sted: 4. november i Aalborg, 10. november i København og 11. november i Aarhus
Tilmelding og mere info: dm.dk/kalender

PÅ DM.DK KAN DU

- blive opdateret på dine rettigheder som studerende, hvis du får et studiejob eller skal i praktik. Du finder også kurser og arrangementer, som er skræddersyet til dig, der er studerende eller lige dimitteret.
Læs mere på dm.dk under 'Studerende'.
- finde råd og vejledning til din jobsøgningsstrategi.
Læs mere på dm.dk/JobogKarriere
- læse spændende artikler indenfor dit felt i vores faglige universer i Fagligt Forum.
Læs fx professor Anne Katrine de Hemmer Gudmes artikel om de glemte fortællinger i Det Gamle Testamente, og hvorvidt de kan bruges til at blive klogere på oldtidens mennesker.
Læs mere på dm.dk/fagligtforum
- få overblik over alle dine kontante medlemsfordele. Du kan blandt andet få en billig studieforsikring, få rabat på dit medlemskab i fitness.dk og få landets billigste abonnement på Politiken. Tjek de mange gode medlemstilbud ud på dm.dk/dmprocent.

VORES VIGTIGSTE KOMPETENCE ER, AT VI HAR STYR PÅ DINE KOMPETENCER

SOM STUDIEMEDLEM I DM OG MA FÅR DU:

Fagligt fællesskab. Værdifulde kurser og arrangementer. Karrierevejledning og juridisk rådgivning både til studiejob og som færdiguddannet. Økonomisk sikring ved ledighed. Rabat på fitness, forsikring, bank, aviser, bøger, mad, rejser.

**MELD DIG IND PÅ
CANDPORTALEN.DK**

me dm

MA MAGISTRENS A-KASSE
DM DANSK MAGISTERFORENING

Terapi for tabere

De har haft visioner og løbet store risici. De har fejlet fælt og mistet millioner af kroner. De er kommet op igen, har lært af deres fiaskoer – og de tror, at andre også kan lære noget. “The Failure Club” øste af iværksættererfaringer på messe i København.

“For the sake of learning”. Sådan bliver et panel af fallerede entreprenører introduceret – på engelsk, fordi publikum er internationalt – da Øksnehallen midt i september danner ramme om en stor messe for iværksættere.

Introduktionen bliver afleveret med et smil på læben, for godt nok har panelet på scenen alle på et tidspunkt været forretningsfiaskoer og helt nede at bide i gulvtæppets stive børster. Men de er tilbage i ret god form. Eller også står de, med egne ord, på kanten til at tage hul på det næste store finans-eventyr.

Det sidste gør sig gældende for Finn Helmer. Fadder til 49 iværksætter-succeser – enkelte af dem børsnoterede

og millionomsættende – ved årtusindeskiftet god for godt 330 millioner kroner, i dag totalt bankerot – og i færd med at skaffe finansiering til 10 nye forretningsideer.

“Jeg solgte min virksomhed for 10 milliarder, skød pengene ind i nye projekter og tabte det hele på gulvet. Det var ikke kunderne, der svigtede. Produkterne var også gode nok. I nogle af de start-ups, jeg investerede i, var folk mere interesserede i at få fingre i mine penge end i at skabe en solid virksomhed. Samtidig trak banken stikket på et kritisk tidspunkt. Da jeg gik bankerot, kom kreditorerne og tog alt. Jeg ejer intet nu andet end en stærk overbevisning om, at mine ideer er leve-

dygtige, og at jeg nok skal få banket noget op en gang til”, fortæller Finn Helmer.

Jeg var min virksomhed

Også Brian Sandholdt har prøvet at tjene millioner i sit firma IdeaPilot Inc. for dernæst at gå helt på bagen. For ham var nedturen langtrukken og benhård.

“Jeg brugte år på at forhandle med udlandet om et salg af min virksomhed. Al min tid gik med at rejse til møder i New York og Singapore, og fremtiden tegnede meget lovende. Alt imens smuldrede firmaet stille og roligt væk, og da jeg omsider forstod, at jeg havde brugt min tid og energi for-

“Man kan ikke bygge noget op, medmindre man gør det med det rette team, der også er sammen om at løbe alle risici. Af erfaring kalkulerer jeg nu med, at der vil være tilfælde, hvor jeg bliver både personligt og forretningsmæssigt skuffet over mine samarbejdspartnere”.

Klaus Nyenggaard, tidl. CEO i Just Eat

kert og måtte slippe salget, var det for sent”, forklarer Brian Sandholdt.

Hans gæld på det tidspunkt var mange millioner kroner.

“Jeg var fuldstændig drænet økonomisk og menneskeligt. Jeg var i starten af 30'erne og følte, at jeg var blevet slået i hovedet med en hammer. Kom i tvivl om, hvem jeg overhovedet var, fordi jeg havde identificeret mig så stærkt med min virksomhed. Jeg var min virksomhed. Det er mit måske vigtigste råd til iværksættere; sørg for at bevare en balance i livet, og undgå at lade dig opsluge”, siger han.

Fail fast – early

Den filosofi tilslutter Klaus Nyenggaard sig 100 procent.

“Tro aldrig nogensinde, at du er hverken Jesus eller din virksomhed. For du er ingen af delene”, advarer han.

Klaus Nyenggaard tjente det meste af sin formue, da han efter fem år som administrerende direktør havde gjort internetportalen Just Eat til en global virksomhed og kørt den i stilling til en børsnotering. I hans tilfælde røg millionerne, fordi hans timing for en ny produktlancering var for dårlig, og hans finansieringsplan var forkert.

Han har oplevet, hvordan han på bare to år gik fra at være “the hottest guy in town” til at blive blacklistet hos

headhunterne, fordi han gik bankerot med sin virksomhed.

Blandt tidligere samarbejdspartnere forlyder det, at han godt kan bedrive “management by fear”, men på iværksættermessen er Klaus Nyenggaard i terapi som humoristisk taber foran en fuld sal.

“Hvis du fejler en to-tre gange i udlandet, vel at mærke for andre folks penge, og du stadig står rank, så bliver du klappet på skulderen. Sådan er det ikke i Danmark”, griner han.

Og der kommer mange gode ting ud af en krise, slår han fast.

“Fail fast – early in life” er stadig en rigtig god ide. Det er også vigtigt, at man bevarer lysten til at indgå i tillidsfulde forretningsrelationer, selv om man brænder nallerne fra tid til anden. Man kan ikke bygge noget op, medmindre man gør det med det rette team, der også er sammen om at løbe alle risici. Af erfaring kalkulerer jeg nu med, at der vil være tilfælde, hvor jeg bliver både personligt og forretningsmæssigt skuffet over mine samarbejdspartnere”, pointerer Klaus Nyenggaard.

Lyst før penge

Sidste mand i “The Failure Club” tror heller ikke, at man kan have succes som entreprenør, hvis man bliver for paranoid.

Martin Bjerregaards liv som iværksætter startede i 2005, da han etab-

lerede en onlinefrokostbestillingsordning, Frokost.dk. På sin hjemmeside oplyser han, at virksomheden i dag har en omsætning på 13 millioner euro. Ved siden af har han skabt Rainmaking.dk, en rådgivnings- og

finansieringstjeneste for start-up- virksomheder. Rainmaking.dk har en idealistisk, holistisk og global profil under mantraet “Warm hearted, Whole person, World focused”.

Martin Bjerregaard er iværksættertypen, der gerne vil gøre en forskel i verden:

“Hjertet skal være med, hvis man starter en virksomhed. De mest succesfulde iværksættere er drevet af lyst, mere end de er drevet af ønsket om at tjene mange penge. Derudover må man aldrig glemme, at man bare er et menneske. For mig er det vigtigt at løbe og meditere, så det ikke kun er mit hoved, der går på arbejde. Samtidig er det vigtigt, at man ikke tager sig selv alt for seriøst”. <<

“Jeg ejer intet nu andet end en stærk overbevisning om, at mine ideer er levedygtige, og at jeg nok skal få banket noget op en gang til”.

Finn Helmer, serieentreprenør

The Failure Club har tjent millioner og tabt dem igen. Det kan andre lære noget af, og derfor gik klubben i terapi på iværksættermessen i København. Fra Venstre Finn Helmer, Martin Bjerregaard, Brian Sandholdt og Klaus Nyenggaard.

Vidensiværksætterne er fremtiden

Arbejdsmarkedet for freelancere og selvstændige vokser hele tiden, og DM skal også være fagforening for magisteriværksætterne. Derfor var DM til stede på kommerciel messe i København.

Der bliver længere og længere imellem de traditionelle lønmodtagerjob og karriereforløb, hvor man går fra den ene faste stilling til den næste livet igennem.

Det er en kendsgerning, som ikke mindst kendetegner gruppen af yngre DM-medlemmer. totredjedele af DM's studentermedlemmer har i en undersøgelse for nylig nævnt, at de overvejer en tilværelse som selvstændig, når de er færdige på universitetet. Job hænger ikke på træerne, så de finder andre beskæftigelsesveje.

Derfor er der intet som helst modsætningsfyldt i, at DM som eneste fagforening var til stede på september måneds kommercielle iværksættermesse i Øksnehallen i København – heller ikke selv om de fleste stande på messen var bemandet med virksomheder, der ville sælge varer og ydelser som revision, coaching, håndbøger i entreprenørskab, mobilabonnementer og car-leasing.

Det pointerer Henrik West, der sidder i sektionen for freelancere og selvstændige.

“Her møder vi medlemmer og potentielle medlemmer, og vi markerer os over for omverdenen. DM er især kendt for at forhandle overenskomster for lønmodtagere. Men DM er også en moderne fagforening, som skal arbejde politisk og praktisk for at forbedre vilkårene for freelancere og selvstændige og støtte medlemmerne i en fri tilgang til arbejdslivet”, forklarer Henrik West.

God investering

Allerede nu sælger DM's medlemmer viden og kompetencer i stor stil, de fleste af dem i enmandsvirksomheder eller i virksomheder med få ansatte.

“Det er jo ikke mindst magisterkompetencer, samfundet skal leve af i fremtiden. Vi kan se, hvordan ideerne om partnerskaber blomstrer på kryds og tværs, og hvordan mange DM'ere bruger hinandens kompetencer og køber dem ind, når de skal løse forskellige opgaver. DM har en vigtig opgave i at skabe ordnede lønforhold for sine selvstændige og i at medvirke til at styrke det faglige fællesskab blandt

vidensiværksætterne”, mener Henrik West.

Sammen med Magistrenes a-kasse og en rådgiver fra firmaet “Iværksætterhjelpen” var DM til stede i de to dage, messen varede. Cirka 5.000 mennesker lagde vejen forbi Øksnehallen.

Og selv om der ikke stod en kødrand af mennesker med spørgsmål i DM's stand, var det en god investering af DM's tid og penge at være til stede. Det vurderer Ann Mehl, der er de selvstændige DM-medlemmers rådgiver i forhandlingsafdelingen.

“Fx kommer der medarbejdere fra Mybanker forbi og spørger: Hvorfor er I her? Vi får utroligt mange positive tilkendegivelser, fordi vi som eneste fagforening dukker op her for at sige viden til os om det arbejdsmarked, som flere og flere af vores medlemmer er beskæftiget inden for. Vi er her, fordi DM også skal organisere vidensiværksættere i fremtiden”, siger Ann Mehl. <<

NYE
BØGER

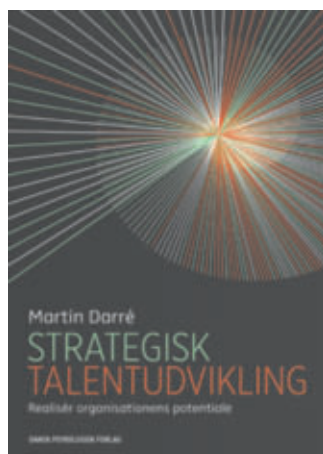
INSPIRATION TIL BEDRE PRAKSIS

GRATIS
GÅ-HJEM-MØDE
6. NOV.

Af Marianne Tolstrup
339 kr.

Kom til gratis Gå-Hjem-Møde den 6. november 2014 i København og bliv klogere på, hvordan du kan vejlede ud fra en ressourcefokuseret tilgang. Læs mere og tilmeld dig på [DPFDK](#)

Af Martin Darré
299 kr.

” Strategisk talentudvikling inspirerer med sit teoretiske overblik, sine praktiske råd og brugbare redskaber.

– Mette Nørgaard, ledelsesekspert og medforfatter til bestselleren *TouchPoints*

KURSUS
HOS DM 3.-5.
DECEMBER

Af Thea Mikkelsen
299 kr.

” Denne bog er et uvurderligt redskab til at forstå innovationsprocessen og lede den med overblik og overskud.

– Bolette Christensen, adm. direktør, BØRNEFonden

Af Annelise Dahlbæk
279 kr.

EN EFFEKTIV STUDIEGRUPPE

DM afholder workshops fire steder i landet den 21.-29. oktober

Har du oplevet et ineffektivt gruppesamarbejde? Vil du gerne kvalificere samarbejdet og læringsværdien i en studiegruppe og samtidig ruste dig til et fremtidigt teamsamarbejde?

Studiegrupper spiller en central rolle både som et særligt fællesskab og læringsforum, men også som et sted, hvor det studiesociale og den faglige tilknytning styrkes.

På denne workshop lærer du om etablering af en studiegruppe, facilitering af mødevirksomheden og

processen frem mod et effektivt og læringsmæssigt værdifuldt samarbejde. Underviser er Annelise Dahlbæk, der netop har udgivet bogen *Studiegruppen*.

Læs mere om bogen på forlagets hjemmeside [DPFDK](#) og tilmeld dig på [DM.DK](#).

NY SERIE: KORT & GODT

Kort & godt-serien er en række bøger, der beskriver det vigtigste, man skal vide om forskellige emner inden for psykologi, sundhed og det gode liv. Bøgerne er skrevet af førende eksperter på de forskellige områder og formidler den vigtigste viden på feltet i et sprog, der er til at forstå. Kort & godt!

AF
FØRENDE
DANSKE
EKSPERTER

Kort & godt om STRESS og *DEPRESSION* er de første bøger i serien, og der er flere på vej om bl.a. ADHD.

Læs mere på [DPFDK](#).

Af Yun Ladegaard, Pernille Rasmussen og Bo Netterstrøm
179 kr.

Af Poul Videbech
199 kr.

UDKOMMER
NOVEMBER –
FORUDBESTIL
PÅ DPFDK

DYRK DIN FAGLIGHED

I Fagligt forum på dm.dk får du faglig inspiration via artikler og fyraftensmøder. I de tilknyttede grupper på LinkedIn har du mulighed for at dyrke din faglighed og netværke med andre. Det er også her, du får besked om nye artikler, fyraftensmøder og andre arrangementer. Her får du et udpluk af efterårets artikler og fyraftensmøder.

Se flere faglige artikler på dm.dk/fagligtforum
Se alle faglige fyraftensmøder på dm.dk/kalender

Forstaden er Danmarks største by – hvorfor elsker vi den ikke?

Vi elsker at hade forstaden. Men mange af os, der ikke kan holde tanken om forstaden ud, er ikke klar over, at vi faktisk bor i forstaden. For nu erobrer forstaden byen, skriver museumschef Poul Sverrild.

Find artiklen i dm.dk/fagligtforum. Vælg Administration, organisation og politik

Fyraftensmøde med Poul Sverrild

Kom til fyraftensmøde med Poul Sverrild

28. oktober i København

29. oktober i Aarhus

30. oktober i Aalborg.

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/kalender

Følg DM Administration, organisation og politik på LinkedIn

Foto: Henrik Petit

“Forstaden blev tumbleplads for planlæggere, spekulanter og politikere gennem det 20. århundrede”.

Poul Sverrild, museumschef, Forstadsmuseum

HVORDAN TALER GUD EGENTLIG?

I dag ville Gud nok sige “Lad være med at have sex med en anden mands kone” i stedet for “Du må ikke bedrive hor”. Bibelselskabet fejrer 200-års jubilæum med en nyoversættelse af Det Gamle Testamente. En af oversætterne, Søren Holst, har skrevet artiklen “Adam og Eva i joggingbukser” til Fagligt forum.

Find artiklen i dm.dk/fagligtforum. Vælg Kultur, sprog og kommunikation

Fyraftensmøde med Søren Holst

Kom til fyraftensmøde med Søren Holst 29. oktober i København.

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/kalender

Følg DM Kultur, sprog og kommunikation på LinkedIn.

“Vores oversættelse er radikalt anderledes end den eksisterende, fordi man skal kunne vælge forskellige oversættelser til forskellige formål”.

Søren Holst, Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet

UDVALGTE FYRAFTENSMØDER I OKTOBER OG NOVEMBER

Hvad kan man læse i en iskerne?

Iskerner kan fortælle om historiske begivenheder, fx om de radioaktive nedfald fra atombomberne i 50'erne og 60'erne og historiske og forhistoriske vulkanudbrud. Mød Jørgen Peder Steffensen, fysiker, ph.d. i geofysik. Han har deltaget i ikke færre end 26. ekspeditioner til Grønland og Antarktis og har således opholdt sig sammenlagt i isdækket område i flere år.

Foto: Colourbox

5. november i København

OVE K. PEDERSEN OM KONKURRENCESTATEN

Hvad er en konkurrencestat, og hvad betyder den for den offentligt ansatte akademiker? Hvordan forandres universiteterne og deres uddannelser? Hvad betyder det for akademikerne og deres professionsforståelse?

23. oktober i København

DANSK SKOLEHISTORIE

Hvordan fastholder man en udvikling, som ikke ser ud til at vil stoppe, og hvordan skriver man en historisk fremstilling, som kan blive et aktiv i hverdagens diskussioner? Mød Ning de Coninck-Smith, en af hovedredaktørerne bag 5-bindsværket "Dansk skolehistorie. Hverdag, vilkår og visioner gennem 500 år".

11. november i København

18. november i Odense

FORTÆLLINGEN OM DA DANMARK BLEV TIL

Hvilket produkt kan vi skabe gennem de kulturhistoriske fortællinger? Hør om et kulturhistorisk samarbejdsprojekt, hvor ambitionen er at skabe sammenhængskraft, kulturfællesskab og nye oplevelser i samarbejde med en række aktører inden for kultur, turisme, erhverv og undervisning. Mød projektleder Mari Schmidt og projektkoordinator Tobias Mortensen.

4. november i København

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/kalender, hvor du også kan se alle fyraftensmøder

KENDER DU HISTORIEN OM DEN PARTEREDE KONKUBINE?

Det Gamle Testamente er fyldt med grumme historier. Kan vi bruge fortællingerne til noget i dag? Læs Anne Katrine de Hemmer Gudmes artikel "Grusomme og glemte fortællinger i Det Gamle Testamente."

Find artiklen her: dm.dk/fagligtforum. Vælg Kultur, sprog og kommunikation

Følg DM Kultur, sprog og kommunikation på LinkedIn

Information og omstilling

Gratis avis i fire uger til dig eller en du kender?

Det er vigtigt. Det er sjovt. Det er alvorligt. Du får avisen seks dage om ugen og efter de gratis fire uger, stopper leveringen af sig selv.

Sådan:

Ring 70 10 19 30

eller SMS: INF til 1241

eller besøg information.dk/4ugergratis/mag

Tilbuddet gælder kun husstande i Danmark, der ikke har abonneret de seneste 12 måneder. Prøvetilbuddet er gratis og uforpligtende. Avisen stopper automatisk efter de 4 uger. Sms koster 0 kr. + alm. sms-takst, betaling via mobilregning. Udbydes af Information, Store Kongensgade 40C, 1264 København K.

Information

“Den eneste anden gruppe danskere, der kom i nærheden af sådan en dødelighed, var de 141 gendarmer”.

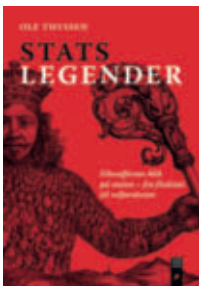
HISTORIE

De asociale – Kz-lejrenes glemte danskere

Maya Schuster og Tim Panduro
Gads Forlag, 2014, 287 sider, 249,95 kr.

11-årige Bent Pedersen så sin far blive arresteret om morgenen den 26. oktober 1944. Få uger senere befandt den 36-årige søfyrbøder Ejnar Haakon Pedersen sig i koncentrationslejren Neuengamme. Ejnar var en af de mindst 430 danske mænd, der blev deporteret som “asocial” eller “vaneforbryder”. Selv om de asociale udgjorde op mod 10 % af alle deporterede danskere, er de forblevet besættelsestidens stedbørn. Med denne bog fortælles deres historie for første gang.

FILOSOFI

Statslegender
– Filsoffernes blik på staten: fra flodstat til velfærdsstat

Ole Thyssen
Informations Forlag, 2014, 357 sider, 329,95 kr.
Forfatteren til “Det filosofiske blik” er tilbage med et nyt stort oversigtsværk. Denne gang drejer det sig om filsoffernes syn på staten op gennem tiderne. En bog for alle, der interesserer sig for samfund og filosofi og alt derimellem. “Statslegender” er en bog om staten, som den er blevet set gennem filsoffernes øjne. Et værk, der gennemgår, hvordan filsofferne gennem tiden har iagttaget, beskrevet og tænkt på staten – og ikke mindst hvad statens formål er. I bogen beskrives den rolle, filsoffer har spillet i selve udformningen af stater, og hvordan statsformer er blevet tænkt frem, understøttet, hyldet eller kritiseret af filsofferne.

RELIGION

Jordens grøde og himlens væde – Læsninger og perspektiver i Jakob Knudsens forfatterskab

Kristoffer Garne (red.)
Anis, 2014, 183 sider, 189 kr.
Jakob Knudsen (1858-1917) er ophavsmand til ét af de mest læste og betydningsfulde forfatterskaber i det tyvende århundredes danske litteratur. Hensigten med “Jordens grøde og himlens væde” er at vise, at Jakob Knudsens forfatterskab endnu er aktuelt og vedkommende.

HISTORIE

Civilians at War
– From the Fifteenth Century to the Present

Gunner Lind (red.)
Museum Tusulanums Forlag, 2014, 250 sider, 248 kr.
Det er en udbredt antagelse, at krig skaber to slags mennesker: soldater og civile. Men har historien ikke vist os, at denne forsimplede antagelse er smertelig

uklar? Bogen behandler en række spørgsmål, der knytter sig til de måder, hvorpå en krigs sociale grupperinger – og særligt de grupper, som fordrer aktiv deltagelse – tager sig ud i forskellige historiske og geografiske sammenhænge. Ved hjælp af casestudier fra Europa, Afrika og Sydamerika fra det 15. århundrede til nutiden belyser antologiens bidragydere den traditionelle modsætning mellem civil og soldat og tilbyder herigennem nye forståelser af den komplekse mellemposition, civile befinder sig i under krig.

PÆDAGOGIK

Didaktisk design
– Digitale læreprocesser

Birgitte Holm Sørensen og Karin Levinsen
Akademisk Forlag, 2014, 192 sider, 269 kr.

Denne bog præsenterer en didaktisk tænkning og praksis, der understøtter differentieret undervisning og elevens egen digitale produktion. Forfatterne tager afsæt i tre didaktiske rammedesign, der har deres force i hver deres undervisnings-sammenhæng: Fagfaglige undervisningsforløb, tværfaglige projekter og individuelle fordybelsesprojekter. Forfatterne introducerer be-

grebet elever som didaktiske designere og viser med konkrete eksempler fra dansk, matematik og tværfaglige forløb, hvordan læreren med et overordnet rammedesign kan understøtte elevernes design af deres egne læreprocesser og dermed deres kreativitet, innovative kompetencer og digitale dannelse.

POLITIK

Æstetik og politisk offentlighed

Henrik Kaare Nielsen
Klim, 2014, 233 sider, 299 kr.
Bogen undersøger forholdet mellem æstetik og politisk offentlighed, som det aktuelt tager sig ud i Danmark og samfund, som vi sammenligner os med. Med udgangspunkt i modernitetsteori, offentlighedsteori og æstetisk teori udvikler forfatteren en analytisk optik, der ikke på forhånd bestemmer følelser og fornuft som hinandens modsætninger. Bogen viser, at æstetiske interventioner i den politiske proces ikke per definition undergraver indholdet i denne proces; vi må til gengæld skelne mellem flere æstetiske interventionsformer, hvoraf nogle kan siges at svække borgernes politiske dømmekraft, mens andre potentielt stimulerer den.

(miljøproblemer omkring rejefarme), Namibia (miljøproblemer i kystørken) og Saudi Arabien (olieforurening efter 1. Golfkrig). Foredraget vil således centrere omkring de miljøproblemer i forbindelse med udnyttelse af ressourcer og tiltag, der har bidraget til at løse disse problemer. Foredraget vil også berøre den kulturelle dimension, der opleves ved at arbejde i "fjerne fremmede kulturer".

Klavs Bender er cand. scient. i marin biologi fra KU i 1973. Han har arbejdet i Miljøstyrelsen, på Vandkvalitets Institutet og i de sidste mange år i Rambøll. Ud over arbejdet i udviklingslande har Klavs Bender arbejdet med miljøeffekter fra udbygningen af olie-og gasfelter i Nordsøen og anlæg af rørledninger på søterritoriet.

Tilmelding senest tirsdag 28. oktober til Jette Lassen, e-mail: jette-hans@lassen.mail.dk, eller tlf.: 49 21 80 16.

Husk at melde afbud, hvis du alligevel ikke kan komme. Der kan være andre medlemmer på venteliste.

Seniorklubbens arrangementer er åbne for medlemmer af DM's regionale seniorklubber med ledsager.

Læs mere om klubbens aktiviteter, og find indmeldelsesblanket på www.dm.dk/OmDM/SektorerOgSektioner/Pensionister/Klubber/SeniorklubOest.

Bemærk: Som pensionistmedlem af DM skal man tilmelde sig Seniorklubben, hvilket er gratis, for at få adgang til Seniorklubbens arrangementer.

LEGATER

PL-LEGATET FOR LÆRERE VED DE TIDLIGERE PRIVATE FOLKESKOLELÆRERSEMINARIER

PL-legatets formål er:

- at yde økonomisk støtte til løsning af særlige opgaver ved lærerseminarierne til gavn fortrinsvis for de private folkeskoleseminariers lærere, herunder opgaver i forbindelse med forsøgs- og udviklingsarbejde samt andre studieaktiviteter til gavn for læreruddannelsen og
- at yde støtte, for så vidt Dansk Magisterforenings regler ikke kan bringes i anvendelse, hvor der for en tjenestemandslignende ansat lærer ved de private seminarier opstår vanskeligheder i forbindelse med ansættelses- og tjenesteforhold.

Legatet skal søges, og ansøgningen må indeholde en begrundelse for den påtænkte anvendelse af legatet. Legatet kan søges af lærere ved folkeskoleseminarierne og ydes fortrinsvis til lærere ansat på tjenestemandslignende vilkår.

Ansøgning skal indsendes **senest den 3. november 2014** til formanden for legatbestyrelsen, seminarielektor Jesper Hviid, Södertäljevej 29, 7600 Struer.

Ansøgningsskemaet kan fås hos tillidsrepræsentanten på seminarierne eller på DM's hjemmeside: www.dm.dk/OmDM/SektorerOgSektioner/ForskningOgVU/Professionshøjskoler/PLLegat

MØDER

PRÆSENTANTSKABSMØDE I DM

Der indkaldes til repræsentantskabsmøde **19. november 2014** kl. 10.00 – 16.30.

Foreløbig dagsorden:

- DM's forskningspriser: Kåring af samt foredrag ved vinderne
- Godkendelse af dagsorden
- Godkendelse af DM's årsberetning 2014
- Valg af intern og ekstern revisor
- Godkendelse af referat af ordinært repræsentantskabsmøde 28. maj 2014
- Godkendelse af DM's budgetter 2015
- Godkendelse af arbejdsprogram 2015
- Orientering om vedtægtsprocessen i DM
- Politisk tema: Ytringsfrihed
- Eventuelt

SEKTION ØST/HTDA

(Sektoren for Honorar- og Timelønnede, Deltidsansatte og Arbejdssøgende)

Generalforsamling

Torsdag den 23. oktober 2014, kl. 19.00

Sektionens generalforsamling afholdes:

DM's lokaler Peter Bangs Vej 30

Generalforsamlingen holdes i overensstemmelse med sektionens vedtægter.

Bestyrelsen HTDA / Øst

Bliv endnu bedre

DM · Dansk Magisterforening

dmefteruddannelse.dk

Tag på kursus i efteråret

Fundraising

Få succes med fundraising og få overblik over begreber, teknikker og søgemuligheder. På kurset får du værktøjer til idé- og konceptudvikling og lærer at formulere de helt rigtige ansøgninger. Kurset varer to dage og veksler mellem oplæg og cases.

Start 22. oktober 2014 i Aarhus

Start 25. november 2014 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 8.200 kroner

Andre 9.800 kroner

Ansættelsesret og personalejura for ikke-jurister

Bliv klog på reglerne om ansættelse og få den nyeste viden om personalejura. På kurset får du et solidt fundament for at arbejde målrettet med at håndtere centrale personaleretlige emner på arbejdspladsen. Kurset varer to dage.

Start 11. november 2014 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 8.000 kroner

Andre 9.600 kroner

Innovation – fra idé til realisering

Innovation handler om at få gode idéer og realisere dem i en virkelighed, der kan tage livet af selv de bedste idéer. Du lærer at forstå, indgå i og igangsætte innovationsprocesser. Tredageskursus.

Start 12. november 2014 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 11.300 kroner

Andre 13.300 kroner

Statistik for ikke-statistikere

Få en indføring i praktisk og beskrivende statistik, og lær at bruge de mest anvendte statistiske arbejdsredskaber. Kurset varer to dage og veksler mellem oplæg og praktiske øvelser.

Start 13. november 2014 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 8.200 kroner

Andre 9.800 kroner

Prisen er inklusive bogen "Statistik for ikke-statistikere".

Ordet er dit – eller er det?

Lær at tage ordet – til møder, præsentationer, undervisning og i medier. Styrk din personlige fremtræden gennem indsigt og redskaber til at udvikle din stemme og dit kropssprog, samt gennem positiv adfærd og motivation. Todageskursus.

Start 13. november 2014 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 8.000 kroner

Andre 9.600 kroner

Den faciliterende projektleder

Projekter lever af god styring og gode processer med de mennesker, der indgår. Det kan du lære på fire kursusdage, hvor du både arbejder med at håndtere projektstyringsværktøjer og at facilitere arbejdsprocesser.

Start 25. november 2014 i København

Pris (ekskl. moms)

Medlemmer 14.900 kroner

Andre 16.900 kroner

Find flere kurser på dmefteruddannelse.dk eller ring på telefon 38 15 66 68